

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 35.

LAUANTAINA SYYSKUUN 2 p:nä.

1944.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

PÄÄTOIMITTAJA G. A. GRÖNDAHL.

TILAUSHINTA: 20.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 50 p. mm.

Viikkolista:

Tohtori Olkarinen vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri tohtori Castrén vastaanottaa potilaita Sidehuoneessa tiistaisin klo 8,30—12.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivinä 8,30—10,45, 11,15—12 ja 15—17 sunnuntaihin 11,30—12,30

Lääkkeiden myynti ja sitelten muutto suoritetaan Sidehuoneessa arkipäivisin klo 11—12,30.

Lainakirjasto on avoinna joka keskiviikko.

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

Junien kulkuvuorot:

Riihimäeltä lähtevät junat:

Etelään: 5,44, 7,04, 7,52, 8,12, 9,40, 11,55, 16,04, 16,25, 17,55, 18,30, 21,13, 21,54.

Itään: 9,30, 9,50, 13,40, 17,10, 21,44, 23,10, 1,18.

Pohjoiseen: 9,39, 13,00, 13,57, 19,12, 21,25.

Ryhtylästä lähtevät junat:

Etelään: 8,45, 17,57, 21,13.

Pohjoiseen: 7,14, 9,53, 19,25,

Helsingistä: 7,00, 7,30, 8,20, 12,10, 12,35,

Riihimäelle: 8,49, 9,19, 9,34, 13,32, 13,51,

Helsingistä: 13,10, 15,00, 17,05, 19,50, 20,08,

R:mäelle: 14,59, 16,49, 18,54, 21,13, 21,29,

Helsingistä: 21,00, 23,30.

R:mäelle: 22,45, 0,52.

Linja-autojen kulkuvuorot erillisessä aikataulussa.

KIRKOLLISIA UUTISIA.

Sunnuntaina sankarihautaus Tervakoskella klo 16,30. Jumalanpalvelus klo 18.

Rukoushetki kerhosalissa tiistaina klo 20.

KUOLLUT.

Elok. 28 p:nä kuoli lyhyen sairauden murtamana rouva **Anni Leppälä**, o. s. Lindberg.

Rouva Leppälä oli syntynyt 27. 3. 96 ja toimi tehtaassa paperinlajittelijana 22. 5. 1911 — 3. 8. 1935 välisenä aikana.

Häntä jäi lähinnä suremaan puoliso, sisaret perheineen ja veli.

Eräs turmiollinen raja-aita.

Sotavuosiemme aikana meillä on kaatunut monta raja-aitaa, jotka ovat erottaneet kansalaiset eri leireihin ja ryhmäkuntiin ja siten heikentäneet kansakunnan elinvoimaa. Sellaiset erottavat tekijät kuin kielirajat, luokkarajat ja säätyrajat ovat ainakin heikentyneet elleivät kokonaan poistuneet. Kansamme on kehityksessä eheytymistä kohti. Tästä iloitsemme, sillä tiedämme, että rikkinäinen kansa on heikko, mutta eheä, yksimielinen kansa on luja.

Edellä sanottu ei merkitse kuitenkaan sitä, että olisimme eheytyksessä saavuttaneet jo lopullisen päämäärän. Alkoihan nykyisen sotamme levollisena ajankohtana jo ilmetä uhkaavaa rakoilua suunnalla jos toisella, mikä panee ajattelemaan, että ilahduttavassa eheytyksessä on yhtä ja toista hätäparannuksen tapaista, jonka todellinen arvo tulee näkyviin vasta vaara-ajan ohi mentyä. Lisäksi meillä on vielä sellaisiakin raja-aitoja, jotka ovat pysyneet paikallaan kaikista koettelemuksista huolimatta. Yhteen sellaiseen haluamme tässä kajota. Tarkoitamme tässä aitaa, joka jakaa kansalaisemme ns. kirkkokansaankin ja siihen kuulumattomiin.

Tämän raja-aidan huomaaminen ei ole aivan helppo asia. Sillä se kulkee osittain näkymättömiä linjoja. Ei ole näet niin, että kirkkokansamme ulkopuolelle jäisivät vain ne, jotka ovat eronneet kirkosta liittymättä mihinkään uskontokuntaan, vaan sanan ahtaimmasta merkityksessä ulkopuolelle jää myös huomattava määrä kirkon omia jäseniä. Missä raja lopulta kulkee, sitä on sivilisen vaikea ratkaista, koska sen viime sijassa ratkaisee kunkin yksilön sisäinen suhde kristinuskoon. Saammehan monesti tehdä sen yllättävän havainnon, että henkilö, jota on pidetty kirkosta vieraantuneena, osoittautuukin kristinuskon ja kirkon ystäväksi. Myönnämme siis kernaasti, että meillä saattaa olla joukko kansalaisia, jotka kaikessa hiljaisuudessa kuuluvat kirkkokansaankin ja tuntevat kärsivänsä vääryyttä, jos heidät sijoitetaan kirkkokansan ulkopuolelle kuuluvien joukkoon.

Mutta toisaalta suhtautumisella kirkkoon on myös näkyvät muutonsa. Kun tarkastelemme asiaa tältä puolelta, tulee raja-aidan olemassaolo ilmeiseksi. Toisille kirkko on laitos, jota suvaitaan, kun se puolestaan ei häiritse asianomaisen elämän menoa. Mutta tähän suvaitsemiseen rajoittuukin kaikki. Osanotto kirkon elämään ja toimintaan jää syrjään. Ei tule mieleenkään lasten lähettäminen pyhäkouluun tai nuorison kehoittaminen osallistumaan seurakunnan nuorten harrastuksiin. Rippikoulun ovat vanhemmat tosin käyneet, eivätkä he estä nuorisokaan osallistumasta tähän vanhaan seurakunnalliseen tapaan ja sen yhteydessä vietettävään ehtoollisjuhlaan. Kaste-, vihkiäis- ja hautausmenoihin suhtaudutaan myös kunnioittavasti. Mutta kaikesta tästä huolimatta seurakunnan varsinainen jumalanpalveluselämä — puhumattakaan Herran p. Eht. käynnistä — jää unohtuiksi, niin että se ei kuulu perheen elintapoihin. Sunnuntaista tulee moninaisten harrastelujen tai kylänkäynnin päivä.

Tämä tapahtuu raja-aidan toisella puolella samaan aikaan kuin toisella puolen huomioidaan myös käytännössä kirkon olemassa olo ja kirkon järjestämät pyhät toimitukset. Täällä lapset käyvät pyhäkoulussa, nuoret seurakunnan nuorten kerhoissa ja aikuiset siellä, missä sana saarnataan ja sakramenteja Kristuksen asetuksen mukaisesti hoidetaan. Tällä puolella aitaa hoidetaan myös diakoniatyön avulla seurakunnan vähäosaisia sekä työskennellään Jumalan sanan saattamiseksi merimiehille ja meistä kaukana oleville pakanakansoille.

Jos kansalaiset elävät suhteessaan kirkkoon toisistaan jyrkästi erillään, muodostuu heidän sisäinen henkinen rakenteensaakin niin erilaiseksi, etteivät he tunne toisiaan eivätkä voi sulautua yhdeksi sieluksi ja yhdeksi mieleksi, vaan tärkeissä ratkaisussa kulkevat omia teitään. Seurauksena on, että uskonto ja kirkko, joiden tulisi olla ihmisten ja kansalaisten voimakkain yhdistäjä, tulevat päinvastoin hajoitajiksi ja siten heikentävät kansakunnan elinvoimaa.

Uskonnolliset herätysliikkeemme, jotka ovat niin monessa suhteessa hedelmöittäneet maamme henkistä ja talou-

dellistakin elämää, todistavat, että minne ne ulottavat vaikutuksensa, siellä monien muiden raja-aitojen kaatamisen ohella myös kaatuu se, mihin tässä olemme kajonneet. Heränneet ovat löytäneet tien kirkkoon riippumatta sääty- ja luokkarajoista, opillisesta sivistyksestä tai äidinkielestä. Tämä tosiasia kehoittaa vakavasti ikävöimään kansallemme uutta herätysaikaa. Sitä emme voi komentaa esiin, mutta kylläkin rukoilla.

Mutta sellaisinkin aikoina, joina ei tapahdu suuria herätyksiä, voidaan, ellei muusta syystä niin kunnioituksesta isiemme perintötapoja kohtaan kaataa alas se raja-aita, joka on sulkenut lukemattomien kansalaisten kirkkotien. Tässä merkitsee jotakin yhden ainoan yksilönkin menettely, etenkin jos tämä on henkilö, jota julkisessa kansalaiselämässä tai jonkin ryhmän keskuudessa on totuttu pitämään esikuvana ja tien näyttäjänä.

A. W. Kuusisto.

VIIPURIN KAUPUNGINTEATTERI.

Vierailunäytäntönä
„EROTAAN POIS”.

Viipurin Kaupunginteatteri, joka toistamiseen on joutunut menettämään kotinsa, jonka se suurin uhrauksin sai erinomaiseen kuntoon, jatkaa kaikista vaikeuksista huolimatta toimintaansa uuden valoisamman ajan uskossa ja vieraillee Tervakosken Seurahuoneessa t. k. 11 p:nä klo 20. Esitettävä näytelmä on maailman kuulu ranskalainen huvinäytelmä „Erotaan pois”. Tätä pirteää ja älykästä näytelmää on esitetty useimilla maailman näyttämöillä. Ensi kerran Suomessa esitetään näytelmä nyt viime vuosisadan tyyliin mukaisissa puvuissa, jotka Tukholman kuninkaallinen Teatteri on Viipurin Kaupunginteatterille lahjoittanut ja jotka tulivat aikoinaan evakoiduiksi ja siten pelastetuiksi. Henkilökunnalta jäi miltei kaikki tärkeimpiäkin työvälineitä ja toisilta suorastaan koko kotikin. Teatteri on siis esiintyjäänsä myöten oikea evakkoteatteri ja on omiaan herättämään mielenkiintoa sen nyt tuodessa terveiset karjalalaisesta teatterielämästä. Karjalalaisille taas oman teatterin vierailu on suorastaan juhlahetki. Varmaan yleisö suurella mielenkiinnolla suhtautuu tämän vanhoja kunniakkaita perinteitä sitkeästi vaalivan taidelaitoksen vierailunäytäntöön.

Näytelmän on ohjannut teatterinjohtaja Helge Ranin joka myös näyttelee miehisen pääosan. Suurta komediennen osaa näyttelee Saara Ranin, sekä muissa tehtävissä tunnetut taiteilijat: Marja Rankkala, Toini Anttila, Sirkka-Liisa Lautala, Helliin Auvinen, Eino Noponen, Väinö Anttila ja Valle Vanhatalo.

Pääsylippuja saa ennakolta hra P. Pajuselta.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Elokuvateatteri

esittää

lauantaina ja sunnuntaina klo 19,30

Suklaasotilas

Nelson Eddy -- Risé Stevens

Lisänä

KATSAUKSET.

Koko ohjelma lapsille sunnuntaina klo 16.

Röntgentarkastus

pidetään Tervakosken Sidehuoneessa
syysh. 7 p:nä klo 15 — 16.

Toht. Hetemäki.

Janakkalassa

maksetaan syyshkuun sotakuukausipalkat, huoltorahat ja vuokrarahat kunnan toimistotalon yläkerrassa Turengissa asevelvollisten sukunimien mukaisessa aakkosjärjestyksessä seuraavasti:

syyshkuun 5 p:nä klo 9 — 11

kirjaimet A — L

syyshkuun 6 p:nä klo 9 — 11

kirjaimet M — Ö

sekä Tervakosken Seurahuoneessa kaikille Etelä-Janakkalassa asuville tiistaina syyshkuun 5 p:nä klo 16 — 17.

Tungoksen välttämiseksi on ilmoitettu maksuaikoja ehdottomasti noudatettava.

Turengissa elok. 30 p:nä 1944.

Kunnallislautakunta.

Kirkollisverojoen

kanto toimitetaan Tervakosken Seurahuoneessa torstaina syyshkuun 7 päivänä klo 9 — 14.

Kirkkohallintokunta.

ROKOTUKSEN TARKASTUKSET

toimitetaan tiistaina syysh. 12 p:nä seuraavasti: Tervakosken Sidehuoneessa klo 15, Hallakorven koulussa klo 15,30 ja Napialan koulussa klo 16.

HALUTAAN VAIHTAA

tummanpunaiset n:o 35 nahkakengät mustiin saman numeron korkeakorkoisiin nahkakenkiin, sekä tummanpunaiset n:o 37 nahkakengät samaan numeroon tai 36½ matalakantaisiin. Arv. vastaukset pyydetään lähettämään Kaiun painoon 15 pv. mennessä nimimerkk. „Molemmat hyvät”.

EMMI JURKKA

Kirsti Fleming

Näytelmässä:

ELINAN SURMA

Kirj. Gustaf von Nurmes.

Tervakosken Seurahuoneessa torstaina 7 p:nä klo 20.

Lippujen hinnat: 40,-, 30,-, 20- ja 15.-. Ennakolta P. Pajuselta.

VIIPURIN KAUPUNGINTEATTERI

Tervakosken Seurahuoneessa
maanantaina 11 p:nä syysh. klo 20.

EROTAAN POIS

3-näyt. huvinäyt. Kirj. Victorien Sarbou.

Pääsylippuja ennakolta hra P. Pajuselta

— Mottitalkoota tehdessä joutuu toisinaan kaatamaan puita sähkö- tai puhelinlinjan läheisyydessä ja tällöin on sattunut, että puut ovat kaatuneet lankojen päälle katkaisten ne tai kaataen pylviäitä. Materiaalinen vahinko ei ole kovin suuri, mutta nyt kun sähkömiehistä ja aineista on puutetta, pitäisi puita kaadettaessa varoa tällaisia vahinkoja. Sähköjohtojen katkaiseminen voi olla hengenvaarallistakin, puhumattakaan puhelinlankojen katkaisemisesta keskeillä juoruamista, joka voi johtaa sydänhalvaukseen.

PALOPOIKAIN 10-OTTELU.

Voittaja Tauno Mustonen.

Palopojat ovat kesän kuluessa suorittaneet vaativan 10-ottelun, jossa lajeina olivat: 100 m., kuula, pituus, 400 m., 50 m. uinti, moottoriruiskun selvitys, veden kanto, palopommin sammutus, kaluston tuntemus ja suunnistaminen. Ottelun suoritti loppuun 6 poikaa, joiden sijoittautuminen on seuraava:

1. Mustonen, Tauno 20 pist.
2. Berseneff, Aleks 25 „
3. Sinivuori, Tapani 31 „
4. Vainio, Risto 40 „
5. Grönros, Tauno 52 „
6. Tärkki, Paavo 56 „

KIITOS.

Parhaat kiitokseni kaikille niille, jotka muistivat minua 70-vuotispäivänäni.

Olga Saario.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 36.

LAUANTAINA SYYSKUUN 9 p:nä.

1944.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

PÄÄTOIMITTAJA G. A. GRÖNDAHL.

TILAUSHINTA: 20.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 50 p. mm.

Viikkolista:

Tohtori Oikarinen vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri tohtori Castrén vastaanottaa potilaita Sidehuoneessa tiistaisin klo 8,30—12.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivinä 8,30—10,45, 11,15—12 ja 15—17 sunnuntaisin 11,30—12,30

Lääkkeiden myynti ja sitelitten muutto suoritetaan Sidehuoneessa arkipäivisin klo 11—12,30.

Lainakirjasto on avoinna joka keskiviikko. Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

Junien kulkuvuorot:

Riihimäeltä lähtevät junat:

Etelään: 5,44, 7,04, 7,52, 8,12, 9,40, 11,55, 16,04, 16,25, 17,55, 18,30, 21,13, 21,54.

Itään: 9,30, 9,50, 13,40, 17,10, 21,44, 23,10, 1,18.

Pohjoiseen: 9,39, 13,00, 13,57, 19,12, 21,25.

Ryttylästä lähtevät junat:

Etelään: 8,45, 17,57, 21,13.

Pohjoiseen: 7,14, 9,53, 19,25,

Helsingistä: 7,00, 7,30, 8,20, 12,10, 12,35,

Riihimäelle: 8,49, 9,19, 9,34, 13,32, 13,51,

H:singistä: 13,10, 15,00, 17,05, 19,50, 20,08,

R:mäelle: 14,59, 16,49, 18,54, 21,13, 21,29,

H:singistä: 21,00, 23,30.

R:mäelle: 22,45, 0,52.

Linja-autojen kulkuvuorot erillisessä aikataulussa.

KIRKOLLISIA UUTISIA.

Pyhäkoulu aloittaa jälleen toimintansa huomenna sunnuntaina klo 9. Jumalanpalvelus klo 13,30.

— Avioliittoon kuulutettu stm. Eino Lehtonen Nummenpäästä ja rva Hanna Oksanen Tervakoskelta.

KIITOS.

Sydämellinen kiitokseni kaikille, jotka ottivat osaa suureen suruuni vaimoni Anni Leppälän kuoleman johdosta.

Tervakoskella 9. 9. 1944.

Villiam Leppälä.

Perunannostotavoista.

Kun kohta jälleen on käsissä perunannostoaika, ja yhdyskunnassamme on runsaasti perunanviljelijöitä sekä siis myöskin perunannostajia, lienee paikallaan vähän selostaa niitä tuloksia, mitkä työteho-seura on saanut erilaisilla perunannostotavoilla kokeiltaessa.

Käsinnostossa ovat edullisimmiksi osoittautuneet eripituisilla varsilla varustetut kuokat. Monin paikoin vielä käytännössä olevat puiset „perunalastat” ja leveäpiikkiset puutarhatalikot ovat osoittautuneet huomattavasti kuokkia epäedullisemmiksi.

Naisille ja lapsille sopivimmiksi on osoittautunut kevyt lyhytvartinen kuokka, jossa varren pituus on 70 sm ja teränleveys 11 sm. Terässä on 3 tylppäpäistä, litteätä piikkiä, joiden pituus 12 sm, leveys 2 sm ja piikkien väli 2,5 sm. Varren ja piikkien välinen kulma on 80°. Edullisinta on lyhytvartista kuokkaa käytettäessä saman henkilön suorittaa sekä kuokkimis- että poimimistyö. Työalaiseksi on otettava yksi rivi kerrallaan.

Pitkävartiset kuokat ovat raskaampia käsitellä ja soveltuvat paraiten miehille. Paras tapa pitkävartista kuokkaa käytettäessä on kulkea vakojen poikkisuuntaan ja kuokkia 4—5 pesäkettä yhdestä vaosta sekä sitten siirtyä seuraavaa vakoa kuokkimaan. Kuokka isketään vakoharjan sivulta pesäkkeen alle ja kiskaistaan pesäke yhdellä kertaa kokonaisuudessaan ylös. Vakoharjan päältä ei kuokkaa saa lyödä maahan, sillä tällöin piikit usein vahingoittavat mukuloita. Koska pitkävartisella kuokalla työskennellään pystyasennossa, jouduttaa työtä, jos toinen henkilö noukkii perunat koppaan ja kuokkija saa jatkuvasti kuokkia. Pitkävartisen kuokan varren sopivimmaksi

pituuksi on osoittautunut 95 sm. Terän leveyden tulisi olla 15 sm, jossa 4 melko teräväkärkistä 22 sm pitkää ja 0,8 sm leveätä piikkiä 4 sm väleillä. Varren ja piikkien välinen kulma on 80°.

Pitkävartisella kuokalla työskenneltäessä vahingoittuu mukuloita jonkun verran enemmän kuin lyhytvartisella kuokalla työskenneltäessä, mutta työtulos on parempi, ollen n. 3—3,5 aaria nostajaa kohden.

Erilaisilla sahroilla tai auroilla aukiajatuista riveistä perunoita nostettaessa eivät pitkävartiset kuokat sovi, vaan on silloin käytettävä joko lyhytvartista kuokkaa tai mieluummin pientä yhdellä kädellä käsiteltävää 5—6 piikkistä kevyttä kuokkaa jolla on helppo haravoida mukulat esiin. Perunalastaa on kokeiltu myöskin aukiajatuilla riveillä, mutta on se tässäkin tapauksessa osoittautunut kuokkia epäedullisemmaksi.

Nostohäviö on erilaisilla käsinnostotavoilla, on sitten käytetty auroja vakojen aukiajamiseen tai ei, ollut yleensä noin 6—7%.

Konenosto on tietenkin huomattavasti nopeampaa kuin käsinnosto, mutta on se hankalaa pienillä perunapalstoilla, sillä meillä tavallisimmin käytännössä olevat heittopyöräkoneet heittävät perunat laajalle alueelle. Koneen jäljiltä on nostohäviö yleensä n. 15%, mikä parin jälkikorjuun jälkeen kyllä alenee samaan kuin käsin nostoakin käytettäessä.

Tärkeätä perunannostossa on, että rikkoutuneet ja ruttoiset mukulat erotetaan terveistä ja että perunoiden annetaan mikäli suinkin mahdollista kuivahdattaa ennen talvisäilöön viemistä. Kuivat ja terveet mukulat kestävät varastoimista paljon paremmin kuin rikkinäiset, kosteat ja ruton saastuttamattomat mukulat. Muutama rikkinäinen ja ruttoinen peruna voi saastuttaa terveetkin mukulat, jotka muutoin olisivat säilyneet.

VILJO VIRTASEN muistolle.

Raskaan surun murtamana kirjoitan näitä sanoja muistollesi, rakastettu veljeni. Sain tänne jonnekin 18. 8. viestin, joka kertoi, että Sinä olet taistelusii taisteilit. Kuinka äkkiarvaamatta voikin päättyä tämä maallinen matkamme! Kaikki tuntuu vielä uskomattomalta, sillä viimeksi, kun tapasimme olit Sinä elämänhaluinen nuori aviomies. Vajaat kaksi vuotta on kulunut siitä koskaan unohtumattomasta hetkestä. Poistuit silloin vastavihityn vaimosi kanssa kotipaikkakuntasi kirkosta Sinua sydämestään rakastavien appivanhempiesi kotiin häitäsi viettämään. Nyt tämä kaikki on kuin varjo vaan ja Sinä lepäät hellä katseesi ijäksi sammuneena.

Päivä päivältä lähestyi se raskas hetki, jolloin meidän sukulaisten ja ystävien täytyi kätkeä Sinut, rakas Viljomme, kotiseutusi sankarihautaan. Mutta vielä raskaampi oli se hetki, kun poistuimme sieltä ilman Sinua, sillä olimme aina tottuneet, että Sinä olet mukana. Nyt on kohtalo määrännyt toisin. Sinun kulkusi on täällä päättynyt. Sinä, Viljomme, olet matkalla toiseen ja rauhallisempaan maailmaan. Siellä ei ole koskaan sotaa, eikä siellä häiritse ketään tämän maallisen sodan melskheet. Tämän rauhan me kaikki sinulle suomme. Sinä olit aina rauhaa rakastava ja jaloin meistä neljästä veljeksestä, joista minä, näiden koruttomien sanojen kirjoittaja, olen vanhin. Jouduin seuraamaan elämäsi ihmiselon aamusta iltaan asti. Tämä ei ollut vielä todellinen ilta, sillä elosi sammui kesken parhaan kukoistuksen. Olihan elämäsi vielä niin onnellista nuoren rakastetun vaimosi kanssa.

Jätit meidät suuren surun murtamana muistoasi siunaamaan. Erittäin raskas Sinun poistumisesi on nuorelle vaimollesi sekä ijäkkäille vanhemmillesi, siskoille ja veljille. Lohdutuksenamme oikoon surunkin keskellä, että Sinä olet päässyt toisten sankariaseveljien seuraan sinne ikuiseen iloon ja riemuun. Tämä kaikki on tapahtunut ilman Sinun omaa tahtoasi. Olet täyttänyt velvollisuutesi loppuun asti.

Poistumme haudaltasi kunniaa tehden. Keveät mullat kummullesi rakas Viljomme.

Hugo veljesi.

LAPSIA RUOTSIIN.

Tumban tehdas oli, kuten jo aikaisemmin on kerrottu, kutsunut joukon lapsia Tervakoskelta luoksensa. Tarkoituksena oli, että lapset lähtisivät matkalle kahdessa erässä, joista ensimmäisen piti lähteä elokuun 29 p:nä. Mutta Ruotsin karanteenissa sattuneen tungoksen takia oli matka siirrettävä. Syyskuun 5 päivänä oli reitti selvä, ja silloin matkustivat

kaikki Tervakoskelta menevät lapset samanaikaisesti. Varhain tiistai aamuna kerääntyi Seuralle 15 pienokaista, jotka rouvien Gröndahlin ja Aaltosen saattamina autolla lähtivät Riihimäele ja sieltä junalla Toijalan kautta Turkuun. Muutama äiti lähti saattamaan Turkuun asti, toisten jäädessä kyyneleet silmissä katsomaan pienokaistensa lähtöä vieraalle maalle.

Aihetta suruun ei kuitenkaan pitäisi olla, sillä varmasti lapsia Ruotsissa hyvin hoidetaan. Osa heistä joutuu yksityisperheisiin ja lopulle on perustettu lastenkoti, jota rva Aaltonen jää hoitamaan.

Saattueseen liittyi vielä kaksi lasta Sauvalasta, kolme Lahdesta ja yksi Riihimäeltä, joten joukkue käsitti 21 lasta ja kaksi saattajaa.

KIITOS.

Tahdon lausua sydämelliset kiitokseni kaikille niille, jotka monin eri tavoin kunnioittivat rakkaan mieheni stm. Viljo Sakari Virtasen muistoa samalla osoittaen minulle lämmintä myötätuntoaan.

Helvi Virtanen.

KIITOS.

Sydämellinen kiitoksemme kaikille niille, jotka kunnioittivat poikamme Ps-jääkäri Leo Olavi Lehtisen muistoa ja ottivat osaa suureen suruumme.

Alma ja Väinö Lehtinen.

— 65-vuotta täyttää tänään Tukholmassa asuva neiti Karin Westertlund.

Kuten hänen täyttäessään 60 v. lehdessämme selostimme, on neiti Westertlund entisen insinööri K. H. Westertlundin tytär, ja syntynyt täällä Tervakoskella, mutta muutti Ruotsiin jo kolmisenkymmentä vuotta sitten, joten vain kylän vanhempi polvi tuntee ja muistaa hänet.

Onnittelemme vanhaa tervakoskilaista, joka vieläkin Kaiun kautta kiinteästi seuraa syntymäseutunsa tapahtumia.

— Halkotalkoissa on agroomi V. E. Nieminen hakannut suurkirveen vaatimukset, 48 mottia ja eläkel. A. Wallinheimo kultakirveen vaatimukset, 16 mottia. Hakkuupalkan ovat he lahjoittaneet aseveljille.

HALUTAAN OSTAA tehtaasta saatua „filttiä”. Vastaukset viikon ajalla Kaiun toimistoon nimim. „Maksuksi elintarvikkeita”.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Elokuvateatteri

esittää

lauantaina ja sunnuntaina klo 19.30

Fenno-Filmin

Varjoja Kannaksella

Koko ohjelma lapsille sunnuntaina klo 16.

VIIPURIN KAUPUNGINTEATTERI

esittää

Tervakosken Seurahuoneessa
maanantaina 11 p:nä syysk. klo 20.

EROTAAN POIS

3-näyt. huvinäyt. Kirj. Victorien Sarbou.

Pääsylippuja ennakolta hra P. Pajuselta

S. V. U. L:n

Uudenmaan piirin

yleisurheilumestaruuskilpailut

järjestää Tervakosken Pato t. k. 17 p:nä klo 14 urheilukentällä.

O h j e l m a : 100 m. juoksu
400 ” ”
1500 ” ”
5000 ” ”
110 ” aita juoksu
Kuulantyyöntö
Kiekonheitto
Keihäänheitto
Pituushyppy
Korkeushyppy
A l l e 18 v. Erilliskilpailuna
100 m. juoksu
Kuulantyyöntö
Korkeushyppy

Liput: 15:—, lapset 5:—.

T. k. 15 p:nä viidennen kerran poikiva hyvä

lypsylehmä

myytävänä Hallakorven Aholassa.

Ilmoitus.

Sattuneesta syystä huomautetaan, että lampaiden ja vasikoiden omistajien tulee pyytää asianomaiselta lupa, ennenkuin laiduntavat eläimiä omissa käytösään olevien alueiden ulkopuolella. Ei ole sopivaa viedä eläintään ilman muuta toisen puutarhaan sen enempää kuin pelollekaan.

Tervakoski 1944.
Tervakoski Osakeyhtiön Kirjapaino.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 37.

LAUANTAINA SYYSKUUN 16 p:nä.

1944.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

PÄÄTOIMITTAJA G. A. GRÖNDAHL.

TILAUSHINTA: 20:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 50 p. mm.

Viikkolista:

Tohtori Oikarinen vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri tohtori Castrén vastaanottaa potilaita Sidehuoneessa tiistaisin klo 8,30—12.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivinä 8,30—10,45, 11,15—12 ja 15—17 sunnuntaihin 11,30—12,30

Lääkkeiden myynti ja sitelitten muutto suoritetaan Sidehuoneessa arkipäivisin klo 11—12,30.

Lainakirjasto on avoinna joka keskiviikko.

Junien kulkuvuorot:

Riihimäeltä lähtevät junat:

Etelään: 5,44, 7,04, 7,52, 8,12, 9,40, 11,55, 16,04, 16,25, 17,55, 18,30, 21,13, 21,54.

Tiitään: 9,30, 9,50, 13,40, 17,10, 21,44, 23,10, 1,18.

Pohjoiseen: 9,39, 13,00, 13,57, 19,12, 21,25.

Ryhtylästä lähtevät junat:

Etelään: 8,45, 17,57, 21,13.

Pohjoiseen: 7,14, 9,53, 19,25,

Helsingistä: 7,00, 7,30, 8,20, 12,10, 12,35,

Riihimäelle: 8,49, 9,19, 9,34, 13,32, 13,51,

Helsingistä: 13,10, 15,00, 17,05, 19,50, 20,08,

Rimäelle: 14,59, 16,49, 18,54, 21,13, 21,29,

Helsingistä: 21,00, 23,30.

Rimäelle: 22,45, 0,52.

Linja-autojen kulkuvuorot erillisessä aikataulussa.

KIRKOLLISIA UUTISIA.

Sunnuntaina pyhäkoulu klo 9. Jumalanpalvelus klo 13,30.

Rukoushetki pikkukirkon kerhosalissa tiistaina klo 19,30.

— 80 vuotta täyttää t. k. 22 p:nä eläkeläinen rva Ida Koskinen Rauhalassa.

Korkeasta iästään huolimatta on rva Koskinen erittäin pirteä ja työkykyinen. Tarmolla ja taidolla hän suorittaa vielä sellaisiakin töitä, joihin moni nuorempikaan ei uskaltaisi ryhtyä. Hän hoitaa itse puutarhaansa, hakkaa halkonsa ja äskettäin paikkasi hän vielä talonsa katon. Pitkät kirkkomatkatkin Janakkalan kirkolle hän jaksaa suorittaa omalla kulkuneuvollaan, polkupyörällä.

Äikää tuhlatko suolaa.

Johtaja Helmi Liimatainen.

Me suomalaiset käytämme yleensä liian paljon suolaa ruoassa. Meidän on myönnettävä; että olemme suorastaan haaskanneet suolaa, joskin toisena syynä liialliseen suolankäyttöön on ollut taitamattomuus. Se on usein johtunut siitä, ettei olla oltu varmoja tavarain säilyvyydestä huonossa säilytyspaikassa. Suolahon on hyvä säilytysaine ja sen vuoksi sitä on käytetty usein liikaakin. Yleensä on totuttu suolaamaan lihaa ja kalaa käyttämällä kyllästettyä eli 30%:sta suolaliuosta. Tämä onkin tarpeen silloin, kun suolaaminen toimitetaan kesää varten. Sensijaan syksyllä ja talvella, jos säilytyspaikka on hyvä, riittää 10—20%:n suolaus. Joutuessamme käyttämään kylästettyä suolausta, jää tavallisesti osa suolasta sulamatta, mutta tätäkään suolaa ei saa heittää hukkaan. Suola voidaan huuhtoa, valuttaa ja käyttää uudelleen samanlaiseen suolaukseen.

Suolaiset huuhteluvedet voidaan käyttää myös eläimille.

Meillä on parhaillaan vihannesten suolauskausi, jolloin tarvitaan kipeästi suolaa esim. kurkkujen säilömiseen. Mutta tässäkin voimme säästää suolaa käyttämällä lisäksi etikkaa, jota nykyisin on kaupoissa saatavissa. Papu, pinaatti, y. m. kasvikset, jotka meillä tavallisesti suolataan, säilyvät erinomaisesti kuivattuina. Käyttäessämme suolatun vihannesten, emme liota niitä nyt niin kauan kuin ennen, vaan yhdistämme ne suolattuun juureksiin ja perunaan. Suolatussa vedessä keitettävät kasvikset on keitettävä hyvin vähässä vedessä, jolloin ne ovat paremman makuisia, eikä suolaa tarvitse käyttää paljon. Kuorittujen kasviksien keitinliemet voidaan myös käyt-

tää taloudessa. Kuorineen keitettyjen kasviksien keitinvesi on ehdottomasti annettava eläimille, eikä kaadettava vesijohtoon, kuten nykyisin vielä usein tehdään.

Korteilla jaettava suolamäärä on kyllin riittävä, kun vähänkin tarkistamme ruoan valmistusta ja otamme asiat järkevasti. Näin pakon tullen opimme taas varmasti monta uutta ja hyödyllistä seikkaa, jotka muuten olisivat jääneet kokonaan huomiotta.

TEHTAITA TEHTAASSA.

Vieras, joka ei lähemmin tunne Tervakosken paperitehdasta, on siinä uskossa, että paikkakunnalla on vain tämä yksi tehdas. Mutta se, joka lähemmin on tutustunut oloihimme huomaa, että täällä toimii useampiakin tehtaita.

Pula-aika on pakottanut ryhtymään sellaisiin toimenpiteisiin, että omilla aikaa tultaisiin. Jo talvisodan aikana kävi liidun saanti vaikeaksi ja tuota pikaa perustettiin oma liitutehdas, joka heti alusta lähtien valmisti parhaaseen ulkomaalaiseen tuotteeseen verrattavaa liitua.

Lumppujen saanti kävi myöskin niukaksi ja pakotti ajattelemaan korvikkeen hankkimista. Maassamme viljellään paljon pellavaa, josta osa korjataan leikkaamalla ja joka ei sovellu tekstiiliteollisuudelle. Kun nämä pellavanpahnat kuitenkin sisältävät ensi luokan kuitua oikein käsiteltynä, ryhtyi yhtiö hankkimaan tarkoitukseen sopivia koneita, ja näin syntyi pellavatehdas.

Viranomaiset kutsuvat laatikkoversastamme laatikkotehtaaksi, joten meillä siinä on kolmas aputehdas.

Tervakoskelle perustettavan pirtutehtaan osakkeita kuulemma jo kaupattiin, mutta kun uusi kieltolaki yht-

äkkiä kumottiin, lienee osakkeiden kauppa kokonaan tyrehtynyt.

Tupakkatehtaita on käynnissä melkein jokaisessa kylän talossa.

Tervakoskesta on näin ollen kehittyneet mahtava teollisuuskeskus.

TAIDETILAISUUKSIA.

Lyhyin väliajoin on meillä ollut kaksi taidetilaisuutta, joista ensimmäinen oli taiteilija Emmi Jurkan monoloogi Kirsti Fleminginä näytelmästä „Elinan Surma”. Esitys muodostui korkeataiteelliseksi tilaisuudeksi, sillä Emmi Jurkka on tosi taiteilija, ja vaikkakin hän esiintyi yksinään, saattoi pienelläkin mielikuvituksella täydellisesti nähdä muut näytelmään kuuluvat henkilöt. Yleisö oli nähtävästi kuitenkin sitä mieltä, ettei yksi ihminen voi kokonaista näytelmää esittää, eikä uskaltanut katsomaan, joten salissa oli vain kourallinen väkeä.

Maanantai-iltana vieraili täällä ensi kerran Viipurin Kaupungin teatteri, joka omaa tyyssijaa vaille on lähtenyt kiertämään maaseudulle. Ohjelmassa oli Victorien Sardoun huvinäyt. „Erotaan pois”, aito ranskalaistyylinen, kevyt, perhe-elämää satiirisoiva komedia, joka taidolla ja vauhdilla esitettynä tempasi yleisön mukaansa. Pääosat olivat johtaja Helge Raninin ja hänen vaimonsa Saara Raninin varmoissa käsissä. Muutkin osat olivat kokeneitten näyttelijöiden esittämiä, ja eksoottisen vaikutuksen teki neekeripalvelija-pari.

Näyttämö oli huolellisesti ja asiallisesti lavastettu ja puvut olivat ajanmukaisia ja kauniita. Sai sen vaikutuksen, että vaikkakin teatterin on pakko esiintyä kiertueena, se kuitenkin tahtoo yleisölle tarjota täysipitoista taidetta.

Hauskaa oli todeta, että yleisö oli täysin nuoteissa mukana. Tällaisessa komediassa, jossa usein syntyy hullunkurisita tilanteita, mutta joka kuitenkin rakentuu naseviin ja leikkilisiin sanavuoroihin, on se vaara tarjolla, että yleisö purskahtaa naurunhöhöihin aivan väärällä paikalla. Näin ei kuitenkaan sattunut, joka todistaa, että yleisö tarkkaavaisesti seurasi repliikkejä ja tajusi ne täydellisesti.

Toivottavaa on, että kun Viipurin Kaupungin teatteri nyt on löytänyt tien Tervakoskelle, se toistenkin tulee meitä ilahduttamaan.

MOTTIMESTARIT.

Tervakoski on jo aikaisemmin tunnettu halonhakuuimestareista. Onhan täällä Kurjenmäki ja Mattila. Jälleen on kaksi tervakoskelaista saanut mottimestarin vaativan tittelin. Ins. Moring ja kuljetuspäällikkö Uuttu ovat kumpainkin hakanneet mestarimerkkiin vaadittavat 100 m³ ja enemmänkin, sekä lahjoittaneet hakkuupaikkansa aseveliyhdistykselle. Molemmat uudet mestarit ovat kaikki vapaa-aikansa, mikäli muilta talkootöiltä ovat joutaneet, viettäneet metsissä. He ovat tarkoin seuranneet kaikkien poistopuidenkin terveydentilaa. Jos vain latva tai suurempi oksa on katkennut, niin heti he ovat olleet puun kimpussa omien puhelinjohtojensakin uhalla pannen puun mottiin — Onnittelemme!

— Janakkalan papisto. Ensi sunnuntaina 17.9. suorittaa vaalinäytteensä Janakkalan kirkossa seurakunnan kappalaisen virkaan Jalasjärven kirkkoherra Anders Robert Hernberg.

Hauskan

Syysjuhlan

toimeenpanevat

Janakkalan — Vähikkälän maatalouskerholaiset Vähikkälän kansakoulussa syysk. 24 p:nä alkaen klo 13.

Ohjelma vaihteleva
Tarjoilua. Omat sokerit
Tervetuloa

Vähikkälän Kyläkerho.

Ilmoitus.

Lokakuun 1:nä voimaan tulevien elintarvikekorttien jakelu alkaa Tervakosken Seurahuoneessa syyskuun 18 p:nä seuraavassa kirjainjärjestyksessä:

18 p. A — H, 19 p. I — K, 20 p. L — N, 21 p. O — S, ja 22 p. T — Ö.
Jakeluaika 9 — 12 ja 13,30 — 17.

Yleisostokortti, jonka vasemmassa yläkulmassa olevassa tarkkailuliuskassa on omistajan nimi, tulee olla mukana kortteja noudettaessa.

Korttien jakelupäivinä on kansanhuoltotoimisto suljettuna.

NUORTEN TALKOOT.

Kokous maanantaina t. k. 18 p:nä klo 18. Kaikkien talkoolaisten läsnäolo välttämätön.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Elokuvateatteri

esittää

lauantaina ja sunnuntaina klo 19,30
ranskalaisen menestyselokuvan

Joulupukki murhattu

Pääosassa: Harry Baur.

Lisänä

FINLANDIAKATSAUS.

Koko ohjelma lapsille sunnuntaina klo 16.

S. V. U. L:n

Uudenmaan piirin

yleisurheilumestaruuskilpailut

järjestää Tervakosken Pato t. k. 17 p:nä
klo 14 urheilukentällä.

O h j e l m a : 100 m. juoksu
400 ” ”
1500 ” ”
5000 ” ”
110 ” aitajuoksu
Kuulantyyöntö
Kiekonheitto
Keihäänheitto
Pituushyppy
Korkeushyppy
A l l e 18 v. Erilliskilpailuna:
100 m. juoksu
Kuulantyyöntö
Korkeushyppy

Liput: 15:—, lapset 5:—.

Juurikasvien

nostoajan lähestyessä pyydetään tekemään juurikastilaukset ajoissa, sillä ennen nostoaikaa tehdyt suuremmat tilaukset toimitetaan kotiin. Lantut ovat tänä vuonna hyviä.

Tervakosken Puutarha.

Suomen Siviili- ja Asevelvollisuusinvalidien Liitto r. y.

INVALIDIEN KUKKASRAHASTON
ADRESSEJA

surunvalittelu- ja onnittelutarkoituksiin on saatavana Napialassa J. V. Aaltoselta.

— Halli kävi torstaita vasten yöllä paikkakunnallamme. Mainittavaa vahinkoa ei kuitenkaan liene sattunut, sillä aremmat puutarhatuotteet ovat jo otetut talteen.

Tervakoski 1944.
Tervakoski Osakeyhtiön Kirjapaino.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 38.

LAUANTAINA SYYSKUUN 23 p:nä.

1944.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

PÄÄTOIMITTAJA G. A. GRÖNDAHL.

TILAUSHINTA: 20.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 50 p. min.

Viikkolista:

Tohtori Oikarinen vastaanottaa potilaita Tervakosken Siduhuoneessa joka keskiviikko klo 11—15.

Hammastäällä tohtori Castrén vastaanottaa potilaita Siduhuoneessa tiistaisin klo 8,30—12.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivinä 8,30—10,45, 11,15—12 ja 15—17 sunnuntaisin 11,30—12,30

Lääkkeiden myynti ja siteitten muutto suoritetaan Siduhuoneessa arkipäivisin klo 11—12,30.

Lainakirjasto on avoinna joka keskiviikko.

Junien kulkuvuorot:

Riihimäeltä lähtevät junat:

Etelään: 5,44, 7,04, 7,52, 8,12, 9,40, 11,55, 16,04, 16,25, 17,55, 18,30, 21,13, 21,54.

Itään: 9,30, 9,50, 13,40, 17,10, 21,44, 23,10, 1,18.

Pohjoiseen: 9,39, 13,00, 13,57, 19,12, 21,25.

Ryhtylästä lähtevät junat:

Etelään: 8,45, 17,57, 21,13

Pohjoiseen: 7,14, 9,53, 19,25,

Helsingistä: 7,00, 7,30, 8,20, 12,10, 12,35,

Riihimäelle: 8,49, 9,19, 9,34, 13,32, 13,51,

Hisingistä: 13,10, 15,00, 17,05, 19,50, 20,08,

R:mäelle: 14,59, 16,49, 18,54, 21,13, 21,29,

H:isingistä: 21,00, 23,30.

R:mäelle: 22,45, 0,52.

Linja-autojen kulkuvuorot erillisessä aikataulussa.

**Isänmaan
puolesta
kaatunut.**

Sotamies Mikko Kustaa Tuomisto, joka oli syntynyt Janakkalassa tammik. 7 p:nä 1920, kuoli tapaturmaisesti velvollisuuttaan täyttäessään. Sankarivainajaa jäivät lähinnä suremaan puoliso ja muut omaiset.

KIRKOLLISIA UUTISIA.

Sunnuntaina pyhäkoulu klo 9. Jumalanpalvelus klo 13,30.

— Vaalinäytteensä suorittaa ensi sunnuntaina Janakkalan kirkossa seurakunnan kappalaisen virkaan sot. past. Heimo Nyirikki Eskola.

Sähkökattila.

Kohta kuukauden päiviin ei tehtaan savupiipun päällä ole näkynyt edes tuuliviiriksi kelpaavaa savuhahtuvaa. Ei liioin ole kuulunut tuttuja työaikamerkkejä. Ja kuitenkin tehdas tuntuu olevan käynnissä. Ihmetellessämme tätä neuvottiin meitä kääntymään ins. Brummerin puoleen, joka häärii tämän tapaisissa asioissa Vainuten tilaisuutta pieneen haastatteluun lähdimme niiltä jalansijoilta häntä tavoittamaan ja onnistuimme löytämään hänet pöytänsä äärestä sinisessä överhaalarissaan ja arvoituksellinen nahkareppunsa hihnasta olalla.

Päästäksemme alkuun tekeydyimme tietämättömäksi.

— Mistäs se höyry nyt tehtaalle tulee, kun ei mitään elonmerkkejä kattilahuoneelta näy eikä kuulu? —

— Sähkökattilastahan se tulee. —

— Missä se sellainen sijaitsee ja millainen laitos se on? —

— Vanha juttuhan se oikeastaan jo on. Kattila valmistui viime vuoden heinäkuun lopussa ja on ollut käytännössä jatkuvasti siitä asti. Moni lienee ohikulkijanaan nähnyt tehtaan päämuuntoasemalla, silloin kun korkeita ovia vielä pidettiin avoinna, isoa kananmunaa muistuttavan laitoksen ja ihmeteltyt, mikä se oikeastaan on. Se on juuri se sähkökattila. —

— „Mitenkäs tuollainen laitos toimii?“, kysyimme me odottaen saavamme kuulla joukon käsittämättömiä teknillisiä selityksiä. —

— Melkein joka perheessähän tässä kylässä korvike tai teevesi sähköllä keitetään. Sähkövirtahan se tässäkin lämmön synnyttää, eikä se tämä meidän sähkökattilamme tavallisesta sähköllä lämpiävästä korvikepannusta juuri muutoin eroakaan kuin kokonsa puolesta. Tosin sähkövirta tässä tapauksessa sen sijaan,

että se kulkisi joidenkin lämmityselimien läpi, on johdettu kulkemaan suoraan veden läpi, jonka se saa kuumenemaan. Veden täytyy tietysti olla kokoomukseltaan aivan määrätyn laista, joten siihen on lisätty eräitä aineita, jotka sen tekevät tarkoitukseen sopivaksi. Kattila on tietysti umpinainen, ja veden kiehuessa syntyvä höyry johdetaan putkia pitkin tehtaalle. —

— „Jopahan on yksinkertaista“, huomautimme me, „mutta kai siinä tarvitaan sentään joku mieskin tuota sähkökattilaa hoitelemassa?“ —

— Yksinkertaistapa niinkin, mikäli koskee itse kattilaa, mutta lisälaitteet, jotka itsetoimisesti pitävät huolen siitä, että kaikki tapahtuu siten kuin on ajateltu ja tarkoitettu s. o. että kattilassa aina on juuri sopiva määrä vettä, että kattilan kautta kulkevan sähkövirran voimakkuus on oikea j. n. e., nuo lisälaitteet: releet, servomootorit, syöttöpumput ja kompressorit tekevät laitoksen kuitenkin verrattain monimutkaiseksi. Niiden tarkoitus on se, että kattila oman onnensa nojaan jätettynä hoitaa itsensä ilman minkäänlaista käyttöhenkilökuntaa tai ihmisapua. Luonnollisesti täytyy silloin tällöin pistäytyä toteamassa, että kaikki nuo jatkuvassa liikkeessä olevat ja siis kulutukselle ja vikaantumiselle alttiit lisälaitteet todella toimivat moitteettomasti ja tarkoitettulla tavalla. —

— Sanoitte, että kattila on ollut toiminnassa viime kesän elokuusta lähtien. Mitenkäs ne kaikki laitteet saatiin maahan tuotua tällaisena aikana ja mistä päin maailmaa ne tuotiin, sillä ulkoa kai ne on ainakin pääasiassa tuotu?

— Tarkoitus oli tosiaan alunperin ostaa laitos valmiina joko Ruotsista tai Sveitsistä. Mutta valuutta ja toimitusaikavaikeudet olivat liian suuret, joten päätettiin ainakin toistaiseksi tyytyä kotitekoiseen. Kaikki osat ovatkin normaalista

50 VUOTTA

täkäläisten liikkeiden varastotavaraa tai on ne teetetty täällä tehdyjen piirustusten mukaan kotimaassa, elleivät suorastaan ole meidän ja muiden kotoisista romuvarastoista kaivettuja ja niistä sopivalla tavalla muuttaen uuteen uskoon saatuja. Laites kokonaisuudessaan on täällä Tervakoskella suunniteltu ja rakennettu, ja tietääksemme on se Suomessa tehdyistä ensimmäinen lajiaan. Tarkoituksena oli tehdä vain jotain tilapäistä, eikä varsinkaan ulkoasuun vaikuttavan työn laatuun ole sen vuoksi kiinnitetty paljoakaan huomiota. Pääasia oli vain, että kaikki saatiin nopeasti kuntoon, ei tullut kovin kalliiksi ja toimi hyvin. Kaikki nuo kolme kohtaa tulivatkin ratkaistuksi ehkäpä yli odotusten. Kattila valmistui käyttökuntoon muutamassa kuukaudessa sen sijaan, että ulkomailta hankittaessa olisi jouduttu odottamaan ehkä pari vuotta. Hinta nousi tuskin neljanteen osaan ulkoa tarjotusta, ja ainakin toistaiseksi kaikki on toiminut varsin tyydyttävästi. —

— „No, mitä sillä juuri rakennetulla suurella höyrykattilahuoneella lainkaan tehdään, jos sähkökattilasta noin vain ilman peräänkatsomista saadaan tehtaan tarvitsema höyry”, utelimme me, „vai tulee se sähkökattilan höyry kovin kalliiksi?”. —

— Eihän sitä sähkökattilaamme ole rakennettukaan korvaamaan varsinaista höyrykattilalaitostamme. Sen höyrykehityskyky, jota rajoittaa käytettävissä olevat sähkövoiman siirto- ja kytkinlaitteet, ei yksinään ole riittävä koko tehtaan käyttöön edes kuumimpaan vuodenaikaan, jolloin lämmityshöyryäkään ei tarvita, vaan vastaa se rohkeasti puolta siitä. Kattilamme onkin suunniteltu vain talteenottamaan ja hyväksikäyttämään tehtaan käyttöön varatusta sähkötehosta hetkittäin ylitsejäävän pienemmän tai suuremman osan, joka meiltä muuten jäisi kokonaan käyttämättä. Tämä ei siis sähkökattilan osalta varsinaisesti maksa lisää käytettiinpä sitä tai ei. Toisinaan on myös aika-ajoin, maan voimatilanteesta riippuen, saatavissa halpaa ylijäämävesivoimaa, joka ketään hyödyttämättä menisi muutoin kuohuen koskista alas. Kattilamme muuttaa omalta osaltaan sen maaillemme niin tuiki tarpeelliseksi halkomoteiksi. Tähän mennessä se on hakannut meille jo kahdeksattatuhatta mottia. —

Jatk. seur. numerossa.

täyttää t. k. 27 p:nä vuoromestari Olli Kilpinen.

Täyttäessään 15 vuotta, ihan syntymäpäivänään, astui hra Kilpinen yhtiön palvelukseen, aluksi koneenkäyttäjän apulaiseksi ja siitä ylöspäin, silinterimieheksi, b. binanieikkaajaksi ja paperikoneen käyttäjäksi sekä lopulta vuoromestariksi.

Vapaa-aikanaan harrastaa hra Kilpinen musiikkia. Kolmattakymmentä vuotta hän on kuulunut Tervakosken soitto-kuntaan, jossa hän erinomaisella taidolla soittaa baryton torvea, joka instrumentti on koko soitto-kunnan runkona. Ollessaan vuosina 1918 — 1919 suorittamassa asevelvollisuuttaan kuului hän joukko-osantonsa soitto-kuntaan ja oli jo silloin tunnettu maamme parhaimpina baryton-torven soittajina. Tämän rinnalla harrastaa hän myöskin celloviulun soittoa ja on lukuisissa illanvietoissa esiintynyt cellonsoittajana joko jousiorkesterissamme tai triossa.

Häneltä on riittänyt aikaa urheiluunkin. Vaikkakaan hän ei ole mikään huippu-urheilija, on hän vankkarakenteisena yhdistyskilpailussa puolustanut paikkaansa varsinkin kuulantyydytyksessä.

Palokuntaan hän on kuulunut nuoruudestaan asti ja moottorimiehenä — hän toimi aikaisemmin jonkun ajan autonkuljettajanakin — on hän menestyksellä hoitanut palokunnan moottori-ruiskua ja ajanut paloauton moneen tulipaloon.

Suojeluskunnassa toimii hän pääasiallisesti soitto-kunnan jäsenenä.

Onnittelemme tätä monipuolista ja reipasta 50-vuotiasta.

HELSINGIN TEATTERI

saapuu vierailulle Tervakoskelle, esittäen Seurahuoneessa lauantaina syyskuun 30 p:nä klo 20 erittäin hauskan ja mielenkiintoisen englantilaisen huvinäytelmän „Vaimoni on kadonnut”. Sen on suomentanut Paavo Jännes ja ohjannut Eine Laine. — Helsingin Teatterilla, joka on johtavin teatteri, minkä pääkaupunki maaseudulle lähettää — on aina jotain uutta ja erikoista yleisölleen tarjottavana. Niinpä tälläkin kertaa näytelmän naispääosassa esiintyy Helsingin Työväenteatterin operettiprimadonna Dagi Angervo, joka myöskin radion kautta on jo tunnettu kaikkialla maassamme. — Tässä näytelmässä hän esittää vauhdikkaasti kaksoisosaa. Hänen vastanäyttelijänään, tiedemieslordina esiintyy miehekkäästi ja ilmeikkäästi Urho Seppälä, joka on jo useasti esittänyt miespääosat Helsingin Teatterissa. Teatterin johtaja Rosi Rinne näyttelee uteliasta, elämänhaluista maailmannaista ja nuorta diplomaattia esittää Jorma Holopainen miellyttävän korutto-

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Elokuvateatteri

esittää

lauantaina ja sunnuntaina klo 19,30
Suomen Filmiteollisuuden
elokuvan

Synnitön lankeemus

Lisänä

FINLANDIAKATSAUS.

Kielletty lapsilta.

HELSINGIN TEATTERI

esittää

Tervakosken Seurahuoneessa
lauantaina syyskuun 30 p:nä klo 20.

Vaimoni
on kadonnut

3-näyt. huvinäyt. Kirj. W. Robes.
Suoment. Paavo Jännes. Ohj. Eine Laine.

VAROITUS.

Tykistön kovapanosammuntoja suoritetaan 29. 9. 1944 klo 8 — 17 välisenä aikana Tervakoski Oy:n omistamalle uudisraivausalueelle ja tällöin ovat vaaralliset alueet: 1) Riihimäen kauppala n. 3 km. luoteeseen tien Riihimäki — Riihiviidan kartanon länsipuolella olevat ns. Hallojanmaan uudisraivausalue sekä 2) tien Riihimäki — Tervakoski länsipuolella n. 8 km. Riihimäeltä luoteeseen oleva alue, jota rajoittavat pohjoisessa ns. Pais-ton pellot, lännessä Kivimäen maat, etelässä Piilon turvesuo ja idässä Paloheimo Oy:n tilan Kormun maat.

Puolustusvoimat.

LOTAT.

Kerhomaan sadonkorjuutyöt suoritettava ensi viikon aikana!

Puheenjohtaja.

KOTIAPULAINEN, päiväapulainen tai viikkosiivoaja saa paikan. Läh. rva Terttu Joensuu, Tervakoski, Annanmäki.

S I I V O O J A A halutaan kahdesti tai kolmasti viikossa. Lähemmin puh. 106 Hasselström.

YLEISÖLLE HUOMAUTETAAN,
että Koivusillan vehnälohkolta poimivat koululaiset jätetähkät.

malla tavallaan. Vielä näemme kauha Viion tärkeänä koomillisena taloudenhoitajana. Toivottavasti yleisö pitää mieleksään tämän Helsingin Teatterin tarjoaman virkistävän teatteri-illan. Lippuja ennakoita hra Pauli Pajuselta.

Tervakoski 1944.
Tervakoski Osakeyhtiön Kirjapaino.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 39.

LAUANTAINA SYYSKUU 30 p:nä.

1944.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

PÄÄTOIMITTAJA G. A. GRÖNDAHL.

TILAUSHINTA: 20:— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 50 p. mm.

Viikkolista:

Tohtori Oikarinen vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidenhuoneessa joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri tohtori Castrén vastaanottaa potilaita Sidenhuoneessa tiistaisin klo 8,30—12.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivinä 8,30—10,45, 11,15—12 ja 15—17 suunntaisin 11,30—12,30

Lääkkeiden myynti ja siltien muutto suoritetaan Sidenhuoneessa arkipäivinä klo 11—12,30.

Lainakirjasto on avoinna joka keskiviikko.

Junten kulkuvuorot:

Riihimäeltä lähtevät junat:

Etelään: 5,44, 7,04, 7,52, 8,12, 9,40, 11,55
16,04, 16,25, 17,55, 18,30, 21,13, 21,54.

Tään: 9,30, 9,50, 13,40, 17,10, 21,44,
23,10, 1,18.

Pohjoiseen: 9,39, 13,00, 13,57, 19,12,
21,25.

Ryttylästä lähtevät junat:

Etelään: 8,45, 17,57, 21,13

Pohjoiseen: 7,14, 9,53, 19,25,

Helsingistä: 7,00, 7,30, 8,20, 12,10, 12,35,

Riihimäelle: 8,49, 9,19, 9,34, 13,32, 13,51,

Helsingistä: 13,10, 15,00, 17,05, 19,50, 20,08,

R: mälle: 14,59, 16,49, 18,54, 21,13, 21,29,

H: singistä: 21,00, 23,30.

R: mälle: 22,45, 0,52.

Linja-autojen kulkuvuorot erillisessä aikataulussa.

KIRKOLLISIA UUTISIA.

Sunnuntaina pyhäkoulu klo 9. Jumalanpalvelus klo 13,30.

Rukoushetki pikkukirkon kerhosalissa tiistaina klo 19,30

— Kihlauksensa ovat julkaisseet kers. Paavo Saloranta ja nti Taimi Jokinen Tervakoskella.

— Vaalinäytteensä suorittaa ensi sunnuntaina Janakkalan kirkossa seurakunnan kappalaisen virkaan Hyvinkään v. t. kikkoherra Mauno Kalervo Mäkinen.

KIITOS.

Sydämelliset kiitokseni kaikille niille, jotka muistivat minua lahjoin, kukkasin, adressein ja sähköin täyttäessäni 80 vuotta.

Ida Koskinen

Osaanko keritä lampaani?

Tähän kysymykseen ei varsinaisen lampaanhoitoväkemme juuri tarvitse syventyä, sillä heidän joukossaan tapamme oikeita mestarikeritsijöitä. Kun kuitenkin näinä vuosina moni kaupunkilainenkin kesähuvilallaan on innostunut harrastelemaan lampaanhoitoa, saattaa tällaisille aloitteleville keritseminen olla hyvinkin visainen tehtävä.

Lampaat keritään meillä tavallisesti kolme kertaa vuodessa: laidunkauden päättyessä loka- marraskuussa, keskitalvella, helmikuussa ja laidunkauden alussa touko- kesäkuussa. Joissakin tapauksissa suoritetaan keritseminen vielä neljännenkin kerran, nimittäin keskikesällä. Tästä tavasta olisi kuitenkin ehdottomasti luovuttava, jotta laidunkautena kasvanut villa tulisi kerityksi yhtenä pituutena. Sikäli kun lampaille on mahdollisuus järjestää viileä, raitisilmainen ja kuiva talvinen olinpaikka, ja ne lisäksi saavat säännöllisesti päivisin jaloitella, voidaan keritä lampaat vain kahdesti vuodessa. keväällä, ja syksyllä. Tällainen järjestely takaisikin parhaan mahdollisen kerintätuloksen, nimenomaan villakuittujen pituutta silmällä pitäen. Kotimainen villammehan on yleensä haitallisen lyhyttä, mihin suurelta osalta vaikuttavat liian lyhyet keritsemisvälit.

Itse keritsemistöimitus voidaan suorittaa useammallakin tavalla esim. siten, että keritsijä istuu maassa pitäen lammas osittain sylissään tai keritään lammas pöydällä. Ensinmainittu menetelmä onkin käytännössä yleinen siitä huolimatta, että sellaisessa asennossa työn suoritus on melko hankalaa, eikä silloin villaakaan voi kunnollisesti lajitella. Vasta-alkavan onkin syytä totuttautua keritsemiseen jälkimäistä menetelmää

noudattaen. Tällöin lammas nostetaan kyljelleen pöydälle tai sopivan korkuiselle rahille. Sen etu- ja takajalat sidotaan kangassuikaleilla (esim. säkistä leikatuilla), ei missään tapauksessa kovalla nuoralla. Varmuuden vuoksi kiinnitetään eläin vielä kaulan kohdalta nahkahihnalla pöytään.

Ensin keritään pää, kintut, mahanalus ja hännänympärys, joissa kohdissa villa tavallisesti on huonointa. Se pannaankin aivan erilleen. Sen jälkeen aloitetaan keritseminen järjestelmällisesti kyljeltä selkäviivaa kohden samalla villalevettä edellä työntäen. Kun koko kylkitäten on tullut tasaisesti kerityksi, lammas käännetään sitä jaloista nostamalla ja jatketaan keritsemistä selkäviivalta kyljelle, keritsijän seisossa koko ajan samalla puolen pöytää. Jos villa on tiheää ja pitkää, voi totunut keritsijä saada koko villaturkin kerityksi yhtenä levyinä, mikä sitten kiedotaan vastaista lajittelua varten sanomalehden sisään rullaksi. Mutta vaikka keritseminen ei levyiksi onnistuisikaan, voi villan lajittelua silti tässä yhteydessä suorittaa. Siitä on aina etua villan kotikäytössäkin, ja myyntiä silmälläpitäen se on suorastaan välttämätön toimenpide, jotta erilaatuinen villa voidaan hinnoitella asiaankuuluvasti.

Tottumaton keritsijä tekee lampaan nahkaan helposti haavoja, varsinkin silloin, kun keritsimet ovat teräväkärkiset. Niitä pitäisikin aina tylpistää ennen käyttöä ellei ole saatavissa n. s. uudemmpaa mallia olevia keritsimiä, joiden kärjet on jo pyörästetty sopivan tylpiksi, ja joissa kädensijakin on hiukan ylöspäin kaareva.

Välittömästi keritsemisen jälkeen punnitaan jokaisen yksilön villaa ja merkitään tulokset muistiin. Kun juuri keritty villa on lämpöistä, hikistä ja kosteaakin, annetaan sen olla keritsemisen jälkeen jonkin aikaa levällään. Jos se heti sullotaan yhteen kasaan, se läm-

penee ja siinä saattaa tapahtua lievästi vastaavanlainen „palaminen” kuin latoon sullotuissa puolikuivissa heinissä. Luonnollista on, että villa kerätään kokoon kerinnän yhteydessä suoritettuna lajittelun mukaan siis siten, että virheellinen villa, kuten lannanpolttamia, roskainen y. m. poistetaan joukosta. eriväriset villat ovat erillään ja vieläpä karkea ja hieno villakin ovat eri kasoissa.

SÄHKÖKATTILA.

Viime numerossamme keskustelimme ins. Brummerin kanssa sähkökattilasta ja pääsimme siihen, että se on tähän mennessä hakannut meille jo kahdeksantuhatta mottia. Jatkoimme kysymällä: „Senhän on täytyneet jo hiukan vaikuttaa meidän laikutilanteeseemme, vai kuinka?”

— Kyllä osaltaan. Kuluneen kesän aikana sillä on jatkuvasti voitu korvata noin puolet tehtaan tarvitsemasta polttoainemäärästä. Tietysti tämäkin on vaikuttanut siihen, että maassamme vallitsevasta erittäin tiukasta halkotilanteesta huolimatta täällä on voitu ja edelleen voidaan kaikille yhtiön palveluksessa oleville toimittaa tarpeelliset polttopuumäärät.

Toisaalta on tähän samaan suuntaan vaikuttanut erittäin suuresti se, että niin hyvin tehtaalla kuin kylälläkin on lämmön ja polttoaineen käyttöä säännöstelty, ja niin päästy erittäin tuntuviin halkosäästöihin. Niin ikään se seikka, että uudella ajanmukaisella kattilalaitokselamme on voitu edullisesti korvata halot sellaisillakin polttoaineilla, joita aikaisemmin ei voitu tai ei kannattanut lainkaan polttaa. Eräänä tällaisena aivan uutena polttoaineena mainittakoon pellavatehtaaltamme saatavat päistäreet.

Jokunen luku varmaan valaisisi tilanteen kehitystä parhaiten:

V. 1938 käytettiin tehtaan höyrykattilalaitoksella polttoainemäärä, joka vastaisi n. 28.000 m³ halkoja. Näistä oli halkoja n. 26.000 m³.

V. 1940 käytettiin kattilahuoneella liki 32.000 m³ halkoja vastaava polttoainemäärä, pääasiassa halkoja.

V. 1942 samoin liki 35.000 m³ halkoja vastaava polttoainemäärä, josta n. 26.000 m³ halkoja.

Viime vuonna, kun oli pakko ryhtyä mitä ankarimpiin säästäväisyysoimenpiteisiin ja lämmön säännöstelyyn, käytettiin tehtaalla n. 22.000 m³ halkoja vastaava polttoainemäärä, joista halkoja vain enää vajalle 12.000 m³. Lisäksi käytettiin lähes 2.000 m³ halkoja vastaava määrä sähkökattilalla kehitettyä höyryä.

Yhdyskunnan lämmöntarpeen tyydyttämisessä on myös päästy halkojen kulutuksessa tuntuvasti alas päin.

V. 1940 käytett. tähän n. 10.000 m³
V. 1941 „ „ n. 11.000 „
V. 1942 „ „ n. 11.000 „ ja
V. 1943 „ „ n. 7.500 „ halk.

Kuluvan vuoden numeroita ei luonnollisesti voida vielä tietää. Tulokoon kuitenkin mainituksi, että tehtaan kattilahuoneella ei vielä tähän mennessä ole käytetty kuin vähän yli viisi ja puoli tuhatta mottia halkoja. Loput lämmön tarpeesta on korvattu etupäässä kantoja käyttämällä ja sähkökattilasta saadulla yli vii-ituhatta mottia vastaavalla höyrymäärällä.

Kyllä meillä polttoainetilanne hyvin selvinnee, kunhan kaikki tekevät osaltaan parhaansa polttoaineen säästämiseksi ja tunnollisesti suorittavat mottimääräyksensä. — Näin tuumi haastateltavamme lopuksi.

PERUNANSIEMENEN VARAAMINEN.

Perunasatoaan korjatessaan ovat monet varmaankin kiinnittäneet huomionsa siihen, että rinnakka silta perunapalstoilta on saatu aivan eri suuruisia satoja siitä huolimatta, että maanlaadussa ja lannoituksessa ei ole mitään eroa. Perunapenkkiensä puhtaana pidolla ovat monet kohottaneet huomattavasti satonsa suuruutta, mutta siitä huolimatta on aivan perkaamattomasta maasta voinut nousta parempi sato kuin peratusta.

Erisuuruisiin satoihin on ollut pääasiallisena syynä siemenen laatu. Perunakokeet ovat osoittaneet, että eri perunajikkeiden sadot voivat vaihdella jopa 50 — 60%:kin ja että toiset lajikkeet soveltuvat paremmin savimaalle ja toiset hiekkamaalle. Huolellisimmat maanviljelijät kokeilevat maillaan useampia lajikkeita löytääkseen omalle tilalleen sopivan perunan. Se perunajake, mikä toisessa talossa toisenlaisissa olosuhteissa antaa hyvän sadon, voi toisessa talossa epäonnistua kokonaan.

Tervakosken henkilökunnan tämän kesäisiä ja aikaisempia perunaviljelyksiä voi hyvällä syyllä pitää perunalajikekeina, jotka ovat osoittaneet kenenkä viljelemät perunat ovat tärkäläisiin oloihin soveltuvia. Vastaisuutta silmällä pitäen olisi jokaisen perunaviljelijän koettava saada tulevan kesän kylvöjä varten siementä niiltä, jotka nyt ovat saaneet hyvän sadon. Tämä tapahtuu ehkä parhaiten vaihtamalla jo nyt syksyllä, kun perunat ovat vielä tallella. Huonosatoiset perunat olisi siis syötävä ja hyväsatoinen jätettävä siemeneksi.

Siemeneksi varattu peruna täytyy tietenkin säilyttää mahdollisimman huolellisesti niin, ettei se talven aikana pääse pilaantumaan.

V. E. N.

— HELSINGIN TEATTERIN täksi illaksi ilmoitettu esitys on sattuneesta syystä peruutettu.

TERVAKOSKEN KLUBIN Elokuvateatteri

esittää

lauantaina ja sunnuntaina klo 19,30
elokuvan

Kolme pakolaista

Wallace Beery — John Howard
— Dolores del Rio

Lisänä

FINLANDIAKATSAUS.

Kielletty lapsilta.

LOTAT.

Ohjelmallinen kokous tiistaina 3. 10. 44 klo 19 Seurahuoneessa. Laulukirjat, juhla mieli ja teeleivät mukaan. Toivotaan kaikkien lottien osallistuvan kokoukseen.
Puheenjohtaja.

Janakalassa

maksetaan lokakuun sotakuukausipalkat, huoltorahat ja vuokrat rahat kunnan toimistotalon yläkerrassa Turengissa asevelvollisten sukunimien mukaisessa aakkosjärjestyksessä seuraavasti:

lokakuun 5 p:nä klo 9 — 11

kirjaimet A — L

lokakuun 6 p:nä klo 9 — 11

kirjaimet M — Ö

sekä Tervakosken Seurahuoneessa kaikille Etelä-Janakkalassa asuville torstaina lokakuun 5 p:nä klo 16 — 17.

Ilmoitettua aakkosjärjestyksestä on ehdottomasti noudatettava.

Uudet yleisostokortit on esitettävä leimattaviksi

Turengissa syysk. 25 p:nä 1944.

Kunnallislautakunta.

— 75-vuotta täyttää lokak. 4 p:nä maalari Vilho Lehtomäki.

Herra Lehtomäki tuli 20. 3. 1899. Tervakoskelle jossa hän 40 vuoden aikana tunnontarkasti ja taidolla on suorittanut mitä erilaisimpia maalaustöitä ja huoneustojen sisustuksia.

Kesäkuun 1 p:nä 1939 siirtyi herra Lehtomäki eläkkeelle, mutta kun sodan aikana kipeästi tarvittiin ammattimiehiä tarttui hän uudestaan pensseliin.

Onnittelemme.

KIITOS.

Sydämellinen kiitokseni huomaavaisuudesta täyttäessäni 50 vuotta.

Olli Kilpinen.

Tervakoski 1944.

Tervakoski Osakeyhtiön Kirjapaino.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 40.

LAUANTAINA LOKAKUUN 7 p:nä.

1944.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

PÄÄTOIMITTAJA G. A. GRÖNDAHL.

TILAUSHINTA: 20.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 50 p. mm.

Viikkolista:

Tontori Oikarinen vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka keskiviikko klo 11—15.

Hammasilääkäri tontori Castrén vastaanottaa potilaita Sidehuoneessa tiistaisin klo 8,30—12.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivinä 8,30—10,45, 11,15—12 ja 15—17 sunnuntaisin 11,30—12,30

Lääkkeiden myynti ja sitelten muutto suoritetaan Sidehuoneessa arkipäivisin klo 11—12,30.

Lainakirjasto on avoinna joka keskiviikko.

Junien kulkuvuoret:

Riihimäeltä lähtevät junat:

Etelään: 5,44, 7,04, 7,52, 8,12, 9,40, 11,55, 16,04, 16,25, 17,55, 18,30, 21,13, 21,54.

Itään: 9,30, 9,50, 13,40, 17,10, 21,44, 23,10, 1,18

Pohjoiseen: 9,39, 13,00, 13,57, 19,12, 21,25.

Ryhtylästä lähtevät junat:

Etelään: 8,45, 17,57, 21,13.

Pohjoiseen: 7,14, 9,53, 19,25,

Helsingistä: 7,00, 7,30, 8,20, 12,10, 12,35,

Riihimäelle: 8,49, 9,19, 9,34, 13,32, 13,51,

Helsingistä: 13,10, 15,00, 17,05, 19,50, 20,08,

R: m: älle: 14,59, 16,49, 18,54, 21,13, 21,29,

Helsingistä: 21,00, 23,30.

R: m: älle: 22,45, 0,52.

Linja-autojen kulkuvuoret erillisessä aikataulussa.

KIRKOLLISIA UUTISIA

Sunnuntaina pyhäkoulu klo 9. Jumalanpalvelusta ei ole Tervakosken pikkukirkossa Janakkalan kirkossa toimittavan seurakunnan kappalaisen vaalin johdosta. Sen suorittaa Häm. enlinnan kaupunki- ja maaseurakunnan kappalainen Yrjö Oliver Joutsu.

— 80-vuotta täyttää t. k. 12 p:nä eläkel. Kustaa Jokinen, Rauhalassa.

— 60-vuotta täyttää täällä esi-
maanantaina t. k. 9 p:nä rva Tyyne Virtanen.

— Kansakoulun III — VI luokat (yläkoulu) aloittavat työnsä t. k. 6 p:nä klo 9.

Tervakosken lasten Ruotsinmatka.

Kuka olisi, sanokaamme vuosi sitten voinut ajatella, että meidänkin lapsemme olisivat niiden 60,000 lasten joukossa, jotka nyt nauttivat Ruotsin vieraanvaraisuudesta ja ystävällisyydestä. Mutta niin on kuitenkin asia, että kolmattakymmentä tervakoskelaista pienokaista nyt on siellä (osa lähteneet oma-alotteisesti) ja viihtyvät aivan erinomaisesti. Tästä kaikesta saamme kiittää toimitusjohtajaamme, insinööri Serlachiuista, joka aikaa ja vaivoja säästämättä, ryhtyi tähän suurtöiseen hommaan. Lukuisat olivat ne matkat joita hän sai tehdä Helsinkiin ja Hämeenlinnaan ennenkuin kaikki oli järjestetty ja matkaliput kunnossa. Mutta innostuksella ja tarmolla hän ajoi asiansa perille. Ja niin me lähdimme, 15 lasta ja 2 hoitajatarta matkalle 5 p:nä syyskuuta. Sehän oli jotakin sanoin kuvaamatonta, — ajatella, että oikein ulkomaille! Se vasta jotakin, varsinkin kun ottaa huomioon, että joukossamme oli sellaisia, jotka ensimmäistä kertaa matkustivat junassa. Mutta niinkuin kaikissa muissakin suurissa esiintymisissä, oli meilläkin kenraaliharjoitus viikko aikaisemmin. Meidän piti näet silloin lähteä tälle paljon puhutulle ja odotetulle matkalle. Olimme aivan valmiina pienintä seikkaa myöden, kun peruutus Ruotsista tuli aivan viime hetkellä. Toiset äidit olivat leiponeet viimeiset vehnäjuhonsa matkaeväitä varten, toiset taas olivat keittäneet ahneesti säästetyt kananmunansa, toiset ostaneet makkaraa viimeisillä lihakupongeilla. „Voi, voi”, kuului jokaisesta suusta. —

Kun lähtöhetki taas määrättiin, emme olleet enää niin varmoja, vaan odotimme peruutusta aina siihen asti, kunnes suuri tukeva laiva irtaantui laiturista

Turussa. Olimme todella matkalla Ruotsiin, tuohon „luvattuun maahan”, jossa lapsukaisiamme odottivat lämpimät ja ystävälliset kodit. Mutta paljon saimme kokea matkan varrella, ennenkuin olimme perillä. Taisi olla tämän syksyn ensimmäisen hallayön jälkeinen aamu silloin, kun aloitimme matkamme, jo ennen klo 6 aamulla. Junamatka Turkuun kesti 7 tuntia — ei ollut kumma, että valtavat matkaeväspaketit hupenivat, sillä lukemattomat olivat ne kerrat, jolloin niitä avattiin ja herkullinen voileipä vedettiin päivänvaloon hävitäkseen taikurin taitavuudella olemattomiin hyvin pienessä ajassa. Mutta kaikista näistä valopilkuista huolimatta, penkit junassa alkoivat maistua puulle ja olimme iloisia, kun vihdoinkin saavuimme Turkuun. Siellä ankara todellisuus alkoi. Pitkän odotuksen jälkeen eräessä juhlasalissa, jossa oli lukemattomia lapsia saimme kuulla, että äidit jotka olivat tulleet saattamaan, eivät saaneetkaan tulla satamaan heilutukseen pienokaisilleen jäähyväiset, vaan heidän piti erota heistä nyt jo. Ja kun lapsia asetettiin autoihin, alkoi todellinen jäähyväiskonsertti. Mutta sitä ei kestänyt kauan — oli niin paljon uutta katsettavaa. Satamassa laski ilmapuntari taas, noustakseen hieman laivassa sen ihmeellisyyksien vaikutuksesta, mutta mitä lähemmäksi nukkumaanmenoai-
ka lähestyi, sitä varmemmin matalapaine oli todettavissa, ihanasta illallisesta huolimatta, jona tarjottiin herkullisia voileipiä, todellisia voi-leipiä, runsaasti maitoa, ja maukasta makkarakastiketta lukemattomin makkarakalasin.

Lastiruumat olivat uudestirakennetut siisteiksi ja suhteellisen tilaviksi makuuhuoneiksi, joissa sängyt olivat kaksikerroksisia puhtaine paperilakanoinen ja pehmoisine villahuopineen. Mutta siitä huolimatta yö oli, lievästi sanoen, levoton. Hoitajilla, meitä oli 3 hoitajaa

ja noin 50 lasta yhdessä ruumassa, oli täysi työ lohduttaa ja hoitaa näitä pikkuraukkoja jotka vuorotellen itkivät äitiä, valittivat vatsansärkyä, pahoinvointia j.n.e. Pitkän yön jälkeen aamu vihdoinkin sarasti. Ja päivänvalon mukana tuli uutta elämäniloa ja innostus alkoi taas loistaa pienten silmistä. Olimme Tukholman kauniissa saaristossa, — mutta ikävä kyllä emme saaneet olla kannella. Laivassa oli näet ankaria määräyksiä joita piti noudattaa, lapsiahan oli matkassa yli 300. Vähän saimme sentään nähdä, koska meillä hyvin usein oli asiaa „ulos”. 11-ajoissa olimme Tukholmassa. Siellä saimme odottaa 3 pitkää tuntia, ennenkuin vihdoinkin seisoiimme Ruotsin kamaralla. Mutta vielä matka ei ollut lopussa. Autobusseilla lapset vietiin „karanteeniin” erääseen kasarmiin, jossa heidät ensi työksi kylvetettiin. Siellä he saivat olla 4 päivää, ennenkuin vihdoinkin pääsivät uusiin koteihin Tumbassa.

Mikä kaunis, vauras paikkakunta tämä Tumban tehdasseutu onkaan. Ja kuinka kauniita ja siistejä olivatkaan kodit, joihin lapset tulivat. Ihmisten ystävällisyys ja auttavaisuus oli todellakin suurenmoinen. Parin kolmen päivän kulluttua lapset olivat unohtaneet matkan vaivat ja rasitukset, olivat kotiutuneet ja kiintyneet kasvatusvanhempiinsa. Iloisina he leikkivät uusissa tamineissaan, kuin ainakin kotipihallaan. Luottavaisuus näytti olevan molemminpuolinen. Niinsanottu „lastenkoti” johon 5 lapsista on sijoitettuna, on 5-huoneen huoneusto. Tätä kotia ylläpidetään rahoilla, joita työväki ansaitsee yhden sunnuntain ylityöllä kuukaudessa. Koti on toimitusjohtaja Wahren'in rouvan valvonnan alaisena. Ainoa varjopuoli tässä on, että lapset täällä eivät opi yhtä pian ruotsia kun ne, jotka ovat perheissä.

Kun minä, kahden viikon yhdessäolon jälkeen, erosin rakkaiksi tulleista pienokaisista, tiesin ja tunsin, että jätin heidät hyviin käsiin, jotka tulisivat hoitamaan heitä huolella ja rakkaudella. Olen varma siitä, että kun he palaavat Suomeen terveinä, reippaina ja hyvin puettuina, heillä on yksinomaan miellyttäviä ja kauniita muistoja Ruotsista.

A. G.

— HUOM! Asepalveluksesta vapautuvia pyydetään ilmoittamaan Kaiun painoon kenttäpostin kautta menevien Kaiujen lähettämisen lopettamista.

J. Th. Kilpinen

KUOLLUT.

Torstaina t. k. 5 p:nä kuoli Tervakoskella entinen hienovalssari Theodor Kilpinen.

Theodor Kilpinen oli syntynyt 9. 11. 1862 Tervakosken Aholan torpassa ja tuli yhtiön palvelukseen jo 13 vuotiaana. Hän toimi alussa lumpunkeittäjänä ja lumpunvaakaajana, mutta vuodesta 1879 lähtien hienovalssarina, jota tointa hän hoiti keskeytymättä vuoteen 1931, jolloin hän siirtyi eläkkeelle.

Yhteiskunnallisissa riennoissa oli Kilpinen mukana osuustoiminnassa ja palokunnassa, mutta hänen vapaa-aikojensa mieliharrastus oli metsästys ja kalastus. Konsuli Waseniuksen aikana oli Kilpinen säännöllisesti mukana m. m. hirvijahdeissa ja hän lienee monta kruunupäätä kaatanut.

Soitannollisia taipumuksia hänellä myöskin oli ja hän harrasti viulun soittoa. Nämä taipumukset on hän jättänyt perintönä lapsilleen, jotka tunnetusti kaikki harrastavat musiikkia. Vielä hän oli taitava puuseppä, erikoisalana saavien teko, joita hän vielä eläkevanhuksenakin valmisti.

Miehekkäänä ja miellyttävänä henkilönä hän sai paljon ystäviä, jotka nyt omaisten lisäksi seisovat surren hänen pariensa ääressä.

PANSSARIMARKKA-KERÄYS.

Otsikossa mainitun keräyksen tulos on nyt laskettu ja ilolla todettakoon, että keräys on tuottanut hyvän tuloksen Tervakoskella ja sen ympäristössä. Yhtiön henkilökunnasta, arviolta 635 henkilöä, on 482 eli 75,9% lahjoittanut yhteensä mk 27.707:— . Tämän lisäksi on vielä 78 henkilöä Tervakosken lähiympäristöstä lahjoittanut mk 7.560:— . Keräykseen ovat 100%:sesti osallistuneet yhtiön virkailijat, työnjohtajat, paperinvalmistusosasto, repimö, kuljetusosasto, Paisto ja osuuskauppa. Alle 50%:n osallistumiseen jäivät vain puutarha (42,8%), bobinaosasto (32%) ja käsitehdas (7,3%).

Tervakosken Seudun Aseveljet r. y. lausuu parhaat kiitoksensa kaikille lahjoittajille sekä niille, jotka vaivojaan säästämättä ovat suorittaneet keräyksen.

LÖYDETTY pieni rahakukkaro O. Vaaran ja tehtaan väliseltä maantieltä. Periaa Kaiun painosta.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN Elokuvateatteri

esittää
lauantaina ja sunnuntaina klo 19,30
elokuvan

Naiset eivät ole enkeleitä

(Ohjaus Willi Forst)

Lisänä

FINLANDIAKATSAUS.

Lapsille sunnuntaina klo 16.

JANAKKALAN KUNNAN

vuoden 1944 kunnallisverojen III erän kanto toimitetaan seuraavasti:

Tiistaina lokak. 10 p:nä
Napialan kansak. klo 8 — 9
Hallakorven kansak. „ 9,30 — 10
Tervakosken Seurah. „ 10,30 — 13
Vähikkälän kansak. „ 14 — 15

Kunnanveroja voidaan myöskin suorittaa 2—7/10.-44 välisenä aikana Janakkalan Osuuskassaan, joka arkipäivä klo 9 — 13.

Heti veronkannon jälkeen jätetään maksamattomat verokuitit ulosottomiehen perittäviksi.

Janakkalassa syysk. 25 p:nä 1944.

Kunnallislautakunta.

SOTAVALAISTUS.

Kuten radiossa jo on tiedoitettu on pimennys lakkautettu m. m. Tervakoskella.

Pimennyslaitteet ovat kuitenkin säilytettävät siinä kunnossa, että sotavalaistus viipymättä voidaan toteuttaa käskyn saavuttua.

Is-päällikkö

TERVAKOSKEN OSUUSKAUPPA r. l.

syyskokous

pidetään Tervakosken Seurahuoneessa lokakuun 15 p:nä 1944 klo 14. Kokouksessa käsitellään sääntöjen 19 § määrättyä asiaa.

Hallintoneuvosto.

Siisti

PÄIVÄPULAINEN

saa työtä marrask. alusta lähtien. Läh. Saara Sillantie, Tervakoski.

Tervakoski 1944.
Tervakoski Osakeyhtiön Kirjapaino.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 41.

LAUANTAINA LOKAKUUN 14 p:nä.

1944.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

PÄÄTOIMITTAJA G. A. GRÖNDAHL.

TILAUSHINTA: 20.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 50 p. mm.

Viikkolista:

Tohtori Oikarinen vastaanottaa potilaita Tervakosken Siduhuoneessa joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri tohtori Castrén vastaanottaa potilaita Siduhuoneessa tiistaisin klo 8,30—12.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivinä 8,30—10,45, 11,15—12 ja 15—17 sunnuntai klo 11,30—12,30

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

Lääkkeiden myynti ja sieltä muutto suoritetaan Siduhuoneessa arkipäivisin klo 11—12,30.

Lainakirjasto on avoinna joka keskiviikko.

Junien kulkuvuorot:

Riihimäeltä lähtevät junat:

Etelään: 5,44, 7,04, 7,52, 8,12, 9,40, 11,55,

16,04, 16,25, 17,55, 18,30, 21,13, 21,54.

Itään: 9,30, 9,50, 13,40, 17,10, 21,44,

23,10, 1,18.

Pohjoiseen: 9,39, 13,00, 13,57, 19,12,

21,25.

Ryhtylästä lähtevät junat:

Etelään: 8,45, 17,57, 21,13.

Pohjoiseen: 7,14, 9,53, 19,25,

Helsingistä: 7,00, 7,30, 8,20, 12,10, 12,35,

Riihimäelle: 8,49, 9,19, 9,34, 13,32, 13,51,

Helsingistä: 13,10, 15,00, 17,05, 19,50, 20,08,

R: m: äelle: 14,59, 16,49, 18,54, 21,13, 21,29,

Helsingistä: 21,00, 23,30.

R: m: äelle: 22,45, 0,52.

Linja-autojen kulkuvuorot erillisessä aikataulussa.

KIRKOLLISIA UUTISIA.

Sunnuntaina pyhäkoulu klo 9. Jumalanpalvelus ja H. P. ehtoollisen vietto pikkukirkossa klo 13,30.

— Papisto. Janakkalan kappalaiseksi on valittu Hyvinkään v. t. kirkkoherra M. K. Mäkinen.

— 70-vuotta täyttää t. k. 15 p:nä rva Hilda Kuossari Napialassa.

— Lotta Svärd, Tervakosken p. o. lahjoitti Sotainvaliidiin Veljesliitolle sotainvaliidiviikolla mk 10.000:—.

Kiertokoritoiminta.

Vaatepula on nykyään paljon pohdittu kysymys. Varsinkin lasten suhteen on tilanne muodostunut suorastaan tuskalaksi, sillä lapsethan enimmänsä vaatetta kuluttavat ja kasvamisensa tähden tarvitsevat uusimista. Suuriperheisen äidin järjestelykyky on näinä aikoina kovalla koetuksella eikä perheeseen sattuva „iloinen tapaus” asiaa suinkaan kevennä.

Jo entisinä hyvinä aikoina oli eri paikkakunnilla ompeluseurat järjestäneet lainattavia vauvakoreja. Niinpä on Tervakoskellakin jo 30 vuoden ajan ollut rouva Sirénillä pari täysin pakkauksin varustettua vauvakoria, joiden on annettu tarvitsevilla perheissä kierrellä lainana. Näitä kiertokoreja kunnossa pitävä rouva ompeluseura on sodasta johtuvan kangaspulan tähden ollut viimeajat passiivinen, josta johtuu, että korit ovat tulleet vajaiksi ja rikkiäisiksi.

Nyt on Mannerheimin Lastensuojeluliitto ottanut ohjelmaansa myös tämän asian korjauksen n. s. kiertokoritoimintana. S. P. R:ltä on myös paikallinen osastomme saanut jonkun verran aineita sanottua toimintaa varten. Nyt emme voi jättää odottamaan pitempiä puhteita varusteiden valmistamista varten, vaan on aineet saatava valmiiksi vaatteiksi ja korit jälleen kiertämään ennen kylmän talven ja pakkasten tuloa.

Vauvanvaatteiden teko on tunnustusti hauskin ompelutyötä, ja näin käsityöpulan aikaan vetoaa Mannerheimiliitto kaikkiin käsityötaitoisin jäseniinsä Tervakoskella ja pyytää kokoontumaan Pikkukirkon kerhosaliin perjantaina t. k. 20 p:nä klo 19. Hyvät kaavat ja uudistukset sekä kokeneiden äitien neuvot ovat tervetulleita.

Leikatut vaatteet jaetaan ja saa ne kotona ommella sekä valmiina palauttaa.

OPETTAJA

Eina Lumme

50-vuotias.

Ensi maanantaina lokakuun 16 p:nä täyttää opettaja Eina Lumme täällä 50 vuotta. Hän on syntynyt Tervakoskella ja valmistui jo aivan nuorena opettajaksi. Toimittuaan joitakin vuosia Ilomantsissa ja Janakkalan Löyttymäellä tuli hän v. 1920 opettajaksi Tervakosken kouluun, jossa oli itsekin alkuopetuksen saanut. Moni oppilaspolvi on nauttinut opettaja Lumpeen lastaymmärtävää, vakaata ohjausta. Kun katselee ja kuuntelee, miten hän koulun pienimpiä hoivaa, neuvoo ja opettaa rauhallisesti ja äidillisesti, tulee vakuuttuneeksi, että hän, jos kukaan, on oikealla paikalla elämässä. Ja harva ihminen antautuu niin kokonaan ja uskollisesti kutsumukseen kuin opettaja Lumme. Ei ihme, että pieniin sydämiin piirtyy sanomattoman rakas kuva ensimmäisestä opettajasta ja äideillä on turvallisuuden tunne, kun ovat lapsensa jättäneet viisaan ja hyvän opettajan kouluun.

Toivotamme „omalle rakkaalle opettajalle” vielä paljon onnen ja työn ilon vuosia!

KANSANTERVEYSHUOLTO.

Hämeen läänin hallituksen t. k. 3 p:nä maalaiskuntien valtuustoille ja kunnallislautakunnille lähettämässä kiertokirjeessä kehoitetaan erityisesti kiinnittämään huomiota kansanterveystyöhön, lasten- ja nuorisohuoltoon sekä maatalouskerho- ja liikuntakasvatustyön edistämiseen.

On ilolla todettava, että läänin hallituksen taholta on kiinnitetty kuntien huomiota näihin kysymyksiin juuri nyt, jolloin kunnat valmistelevalta talousarvioitaan ensi vuotta varten.

Kaikki kirjelmässä mainitut toimintamuodot ovat erittäin ajankohtaisia. Hämeessä on vielä 14 kuntaa, joissa ei

ole äiti- ja lastenneuvolaa. Kun ottaa huomioon pitkäaikaisen sodan heikentävän vaikutuksen kansanterveyteen ja velvollisuutemme pienenä kansana huolehtia jokaisen kansalaisen terveydestä on mitä toivottavinta, että jokainen kunta ryhtyy uusien terveydenhoitolakien edellyttämiin uudistuksiin, jotka toteutettuina tulevat hyvin tehokkaalla tavalla edistämään kansanterveyden kohottamista. Valtion huomattava osallistuminen kustannuksiin tekee jokaiselle kunnalle mahdolliseksi tarvittavien määrärahojen varaimisen.

Lastensuojelutyö ja nuorisohuolto on sotain jälkeen erittäin tärkeää. Meillä on m. m. Mannerheim-liiton osastoilla tässä suhteessa monia tärkeitä tehtäviä, kuten lasten päiväkodit, sotaorpuhuolto, kodinhoitajatyö j. n. e. Monet näistä työmuodoista ovat kuitenkin kärsineet varojen puutteesta. On sen vuoksi toivottavaa, että kunnat tukisivat näitä työmuotoja.

Myös maatalouskerhityön merkitys sotavuosien aikana on huomattavasti lisääntynyt. Nykyiset pienentyneet viljelysaluomme tekevät maatalouskerhityön entistä tärkeämmäksi ja siksi on sille taloudellinen tuki tarpeen.

Erittäin suurella mielenkiinnolla on myös todettava, että lääninhallitus on kiinnittänyt kunnallislautakuntien ja valtuustojen huomiota nuorisokasvatuksessa liikuntakasvatuksen tukemiseen. Määrärahat urheilu- ja voimistelutoiminnan edistämiseksi ovat tarpeen. Erityisesti on syytä korostaa uimaopetuksen laajentamista. Se olisi pyrittävä ulottamaan pitäjän eri puolille sellaisiin kyliin, missä uintiin on mahdollisuudet. Koska useilla paikkakunnilla on uimarannat käyttökellömattomat ja yksinkertaisistakin uimalaitoksista on puute, on lääninhallituksen kehoitus paikallaan, että kunnat tukisivat Mannerheim-liiton osastojen aloitteita uimarantojen kunnostamisessa ja tarpeellisten laitteiden rakentamisessa.

V. P.

V A A T E A P U -

keräys toimeenpannaan koko maassa evakoidun väestön hyväksi aikana 15. 10 — 29. 10. -44.

Hyvät, onnelliset, oman kodin säilyttäneet, huomattava seuraavat ohjeet ja kehoitus.

Keräyksen kohteina ovat: vuodevaatteet, kuten vanu- ja huopapeitteet, patjat, patjanpäälliset, tyynt, lakanat ja tyyntliinat, samoin aikuisten ja lasten pito- ja alusvaatteet, pikkuvauvojen varusteet tai näiden valmistustarvikkeet, aikuisten ja lasten kengät, päällyskengät ja kalossit, tällukka- ja vaatteiden korjaustarvik-

keet, kuten kankaat, säkit, narut ja ompelulangat sekä villat ja pellavat. Lisäksi kerätään kotitekoista saippuaa, koska ehkä joudutaan ottamaan vastaan myöskin pesua tarvitsevia vaatteita. Kuitenkin toivotaan lahjoittajien antavan kaiken puhtaana ja käyttökelpoisena, mikäli mahdollista.

Rahaa ei kerätä tällä kertaa. Paikkakunnilla, joille on sijoitettu runsaasti siirtoväkeä, voidaan saada jakaa kaikki kertyneet vaate- y. m. lahjat näille, jos taas tavaraa jossain kertyy suhteettoman paljon siirtoväen lukumäärään nähden, lähetetään osa siitä tasoitukseksi paikkakunnille, joilla ei ole saatu riittävästi vaateapua kokoon. — Pesua ja kunnostamista kaipaavat vaatteet ja jalkineet y. m. korjataan ja kunnostetaan yhteisesti ja siirtoväenkin avuin.

Ensi ja tulevalla viikolla alkavat kerääjät kiertää taloissa ja kodeissa. Katsokaa siksi valmiiksi luovutettavat esineet, joista kerääjä antaa kuitenkin, ottaessaan ne haltuunsa. Muistakaa, että Jumala rakastaa iloista antajaa, ja muistakaa, että sitä suurempaa antajan iloa tuottaa sellaisen lahjoittaminen, jota vielä itsekin käyttäisi mielellään, mutta josta itsensä voittaan pystyy luopumaan heidän hyväksensä, jotka ovat menettäneet kotinsa, tavaransa, kaikkensa sodan uhreina.

— Vuoden 1944 palkintolainnaobligatioita myy Etelä-Janakkalassa Valtionlainajärjestön asiamies H. Witting. Obligation hinta on mk 250:— ja kaikkien voittojen arvonta suoritetaan tämän vuoden joulukuussa. 10 päävoittoa à mk 1.000.000:—.

Hyviä 6 ja 7 viikon ikäisiä

porsaita

myytävänä Mäntsälässä, 12 km. Oitin asemalta.

Kh. lupa vaaditaan.

Akseli Juvonen,
Oitti, Sulkava.

MYYTÄVÄNÄ

aivan uusi, musta, satiinen työtakki n:o 42. Ilman pisteitä.

Elli Kuusisto, Omakotialue.

HUOM! Yhtiön seka-autossa ei kuljeteta polkupyöriä, jos autossa on paljon matkustajia.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Elokuvateatteri

esittää sunnuntaina klo 19,30 sekä viranomaisten luvalla rukouslauantaina klo 19,30 invaliidien hyväksi

Suomi-Filmin

Kirkastettu sydän

Joel Rinne — Emma Väänänen.

LOTATI

Kokous tiistaina, 17. 10. 44 klo 19 Seurahuoneessa. Emäntinä Hjördis Jokinen ja Sigrid Grönblom.

Puheenjohtaja.

ARVOISILLE ASIAKKAILLE

suositellaan

Kampaamo „Kutria”

Tehdään huolella ja tarkkuudella kaikkea alaan kuuluvaa työtä, kuten esim. hiusten ja kasvojen hoitoa y. m.

Kunnioittaen Marjatta Autere.

500 MARKAN PALKKIO

maksetaan sille, joka voi antaa tietoja siitä, minne It. tornissa säilytetty erikoismikrofooni on hävinnyt.

Tervakoski Osakeyhtiö.

VAIHTAAKO kukaan tehtaasta saamaansa „fiittia” elintarvikkeisiin. Vastaukset Tervakosken postitoimistoon nimimerkillä „Vaihto”.

HALUTAAN VAIHTAA sokeria ja tupakkaa vastaan possulle jauhoja. Vast. Kaiun toim. nim. „Possulle ruokaa”.

Talvisipulit

ovat saapuneet.

Tervakosken Kalakauppa.

LOTTATYÖTI Kokous ensi tiistaina pikkukirkon kerhuhuoneessa klo 18. Emäntinä Terttu Levänen ja Kerttu Kyöstilä. Omat käsityöt mukaan.

Tervakoski 1944.

Tervakoski Osakeyhtiön Kirjapaino.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 42.

LAUANTAINA LOKAKUUN 21 p:nä

1944.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

PÄÄTOIMITTAJA G. A. GRÖNDAHL.

TILAUSHINTA: 20.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 50 p. mm.

Viikkolista:

Tohtori Oikarinen vastaanottaa potilaita Tervakosken Siduhuoneessa joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri tohtori Castrén vastaanottaa potilaita Siduhuoneessa tiistaisin klo 8,30—12.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivinä 8,30—10,45, 11,15—12 ja 15—17 sunnuntaisin 11,30—12,30

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

Lääkkeiden myynti ja siteitten muutto suoritetaan Siduhuoneessa arkipäivisin klo 11—12,30.

Lainakirjasto on avoinna joka keskiviikko.

Junien kulkuvuorot:

Riihimäeltä lähtevät junat:

Etelään: 5,44, 7,04, 7,52, 8,12, 9,40, 11,55
16,04, 16,25, 17,55, 18,30, 21,13, 21,54.

Itään: 9,30, 9,50, 13,40, 17,10, 21,44,
23,10, 1,18.

Pohjoiseen: 9,39, 13,00, 13,57, 19,12,
21,25.

Ryttylästä lähtevät junat:

Etelään: 8,45, 17,57, 21,13.

Pohjoiseen: 7,14, 9,53, 19,25,

Helsingistä: 7,00, 7,30, 8,20, 12,10, 12,35,

Riihimäelle: 8,49, 9,19, 9,34, 13,32, 13,51,

H: singistä: 13,10, 15,00, 17,05, 19,50, 20,08,

R: mälle: 14,59, 16,49, 18,54, 21,13, 21,29,

H: singistä: 21,00, 23,30.

R: mälle: 22,45, 0,52.

Linja-autojen kulkuvuorot
erillisessä aikataulussa.

KIRKOLLISIA UUTISIA.

Sunnuntaina pyhäkoulu klo 9. Jumalanpalvelus klo 13,30.

— Kihlauksensa ovat julkaisseet alikers. Eino Oksanen Kormusta ja nti Mirja Rösssi Tervakoskelta.

KIITOS.

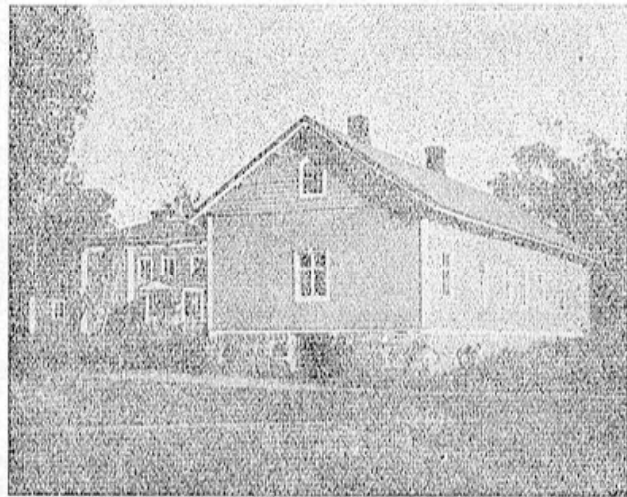
Sydämellinen kiitokseni kaikille niille, jotka muistivat minua täydyttäessäni 70 vuotta.

Hilda Kuossari.

SYDÄMELLISET KIITOKSENI

minulle 50-vuotispäivänäni monin tavoin osoitetusta ystävällisyydestä.

Elna Lumme.

Toivan taksvärkkkitupa.

Noin neljännesvuosisata on jo kulu-
nut siitä, kun torpparijärjestelmä lope-
tettiin, ja torpparien kartanoihin suori-
tammat taksvärkkpäivät jäivät pois. He
pääsivät itsenäisiksi, omien tilojensa omis-
tajiksi. Keski-ikäiset ja vanhempi väki
sen vielä hyvin muistavat. Mutta tänä
aikana on kasvanut uusi polvi, joka ei
siitä tiedä muuta kuin mitä on kuullut
kerrottavan.

Tupaa, johon taksvärkkarit aamui-
sin kokoontuivat työmääräyksiä saamaan
ja ruoka-aikoina aterioimaan, sanottiin
yleisesti taksvärkkkituvaksi. Toivan tupa
sijaiti yksikerroksisen rakennuksen, n. s.
alipytingin, alapäässä. Se käsitti koko
rakennuksen pään kolmine ikkunoineen:
yksi päädyssä ja toiset kummallakin
sivulla. Ovisenän keskikohdalla oli muuri,
avotakka, johon mukavasti saattoi laittaa
pystyvalkean suuristakin haloista. Hirsi-
seinät olivat ajan ja ehkä osittain savun-
kin tummiksi patinoimat. Ovensuussa
ikkunan alla oli höyläpenkki ja peräsei-
nällä jyrävä, koko seinän mittainen istuin-
penkki. Kartanon puusepän työt, ja mon-
et muutkin korjaustyöt tehtiin tuvassa.

Tuvan vasemmanpuoleisessa perä-
nurkassa piti vaatimatonta asuntoa kar-
tanon iäkäs karjan paimen Heta L. Sei-
nällä oli pienoinen astiahylly, nurkassa
pöytä ja pari tuolia, sänky ja rukki.
Talvisin hän ahkerasti karstasi, kehräsi,
kutoi sukkaa ja kintaita. Mutta kesäisin
hän oli lehmien mukana laitumella.
Aamuilla hän ajoi karjan metsään ja illalla
kotiin. Paimenessa oli aikaa käsitöiden
tekoon. Parhaasta päästä hän solmi nii-
siä, mutta usein oli sukankudinkin mu-
kana. Suuressa metsässä karjan mukana
kulkiessa oli tilaisuus myöskin marjasta-
miseen ja huiskujen, vihtojen ja tuok-
kosien tekoon.

Varhaisimmat muistikuvani tuosta
taksvärkkkituvasta ovat ensimmäiseltä
lukukinkerimatkaltaani. Olin silloin 5-vuo-
tias. Kinkeriväki kokoontui ensin tupaan,
johon riisuttiin päällysvaatteet. Siitä sit-
ten mentiin saliin, missä lukuset pidettiin.
Lukukinkerit olivat siihen aikaan suuri
ja huomattava tapaus, ja niinpä oli pul-
lakauppiaskin tullut sinne. Eräs ystävälli-
nen setä osti minulle kourallisen pipar-
kakkuja. Isäni nosti minut höyläpenkille

istumaan, jossa syödä mutustelin piparkakkijani. Ai, miten hyvältä ne maistuivatkaan. Pitkän saarnan ja aikuisten kyseilyn aikana kinkereillä väsyin niin, että piti istua lattialle. Lukeminen peloitti, sillä aikuiset olivat säikyttelleet, että osaamattomat pannaan pöydän alle häpeämään. Lukeminen kai jotenkin sujui, koska sain rovasilta lahjaksi pienen kirjusen ja samalla hän mainitsi jotakin nuoresta iästani.

Taksvärkkätupa tuli minulle sen jälkeen hyvin tuuksi, sillä sain ruveta kuljettamaan isälleni evästä. Muistaakseen väliin tuli tupaan syömään 24 miestä, kun koko „lään” oli työssä, ja kun kartanon silloiset omat miehet Salonen, Mankki ja Porttilan Heikki olivat mukana. Kyllä silloin puhe luisti ja toinenkin mukava juttu kerrottiin. Mutta kylläpä eväspusseista eväätkin kuluivat. Reput olivat monella nahkaisia, yli olan hihnasta kannettavia, joiden etupuolella usein komeili metsäsian karvainen naama. Mutta oli rohtimisiakin, oikein kaksipäisiä haaralaukkujakin. Eväänä oli kovaa hapanta leipää ja särpimenä voita, lihaa ja juustoa, jotka oli pakattu puurasioihin. Maitoa, piimää ja väliin kaljaakin ryypättiin päälle. Kenellä oli pullo, kenellä läkkikannu, mutta olipa erällä vielä käytännössä puinen leili eli purakka. Se olikin omalaatuinen nähtävyys, kun mies sen kaksin käsin kohotti huulilleen. Miehuista olisi ollut viipyä pitempään tuvasa samoin kuin koko kartanossakin. Siellä oli niin paljon ihmeellisiä ja mielenkiintoisia asioita ja nähtävyyksiä. Mutta kotiin täytyi kiirehtää.

Usein sunnuntaisin kävin sieltä noutamassa postia. Silloin tupa lepäsi sunnuntaisessa rauhassa, se oli siistitty ja puhdistettu. Vanha Heta oli meille lapsille hyvin ystävällinen ja piti meistä kovin. Nuorempi veljeni oli oikein hänen nimikkopoikansa: „Minun poikani, minun poikani”. Häneltä saimme usein makeisia, väliin pullaa ja kahviakin. Erinomaista herkkua oli hänen miltei kivikovaksi kuivattamansa juusto. Se oli maukasta, mutta terävillä nuorilla hampailla siitä sentään sai hyvin irti.

Taksvärkkätupaa entisessä tarkoituksessa ei ole enää olemassa. Se on aikansa elänyt. Siitä on tehty kaksi huonetta tekemällä väliseinä. Seinät ovat paperoidut, ja lattiat maalatut. Nyt paistaa ikkunoista valkeat uutimet ja

loistokkaat punaiset kukat. Poraitten puolen koko rakennuksen mittainen avoin kuisti, „gonki”, on pitkine, keiuvine istuinlankkuineen hävinnyt. Kesäisin siinä oli varjoisa istua ja katsella kartanon komeata koivikkoa ja suurta, tasaista pihaa. Tuvan edessä kasvanut suuri, monihaarainen ja ritvaoksainen koivukin on jo kauan ollut poissa. Se lahosi ja oli pakko kaataa. Ehkäpä se jotenkin salaisesti kuului taksvärkkätuvan aikaan ja oloon. Kun taksvärkkärit lopettivat kulkunsa kartanossa, ja vanha, hiljainen ja uskoilinen Hetakin siirtyi tuonen tuville, niin vanha koivukin, joka oli ikäänkuin talon hyvä haltija, katsoi aikansa päätyneeksi ja vetäytyi syrjään.

Mutta entiset torpparit ahertelevat tyytyväisinä isäntinä omilla tiloillaan. Harmaat rakennukset on uusittu ja maalattu. Punainen tiilikattokin siellä ja täällä kertoo miellyttävästi vauraudesta ja hyvinvoinnista. Hyvillä mielin tätä kaikkea katselee entinen eväspoikakin tutun kotikylän ohi kulkiessaan.

— i —

KODIN VIIKKO.

Kodin viikkoa vietetään kaikkialla 22 — 29 päivänä lokakuuta. Yleisradiossa on sanotun viikon alkajaisiksi jo sunnuntaina 22. 10. useita huomattavia puheita, joiden pitäjiksi on m. m. lupautunut piispa von Bonsdorff. Edelleen on 28. 10. radiokeskustelu: „Miten rakennamme kodit?”

Maaseudulla pidetään useassa kirkonkylässä yhteisjuhlia, joissa myöskin pohditaan kysymystä, mitä seurakuntaelämässä voitaisiin tehdä kotiemme auttamiseksi niiden suurissa henkisissä vaikeuksissa.

Monella paikkakunnalla järjestävät Asevelinaiset suljettuja tilaisuuksia, joissa erikoisesti käsitellään asemiesten koteja koskevia kysymyksiä.

Tietääksemme ei Tervakoskella järjestetä suurempaa yleistä juhlaa, mutta kansakoulussa pidetään lapsille esitelmä kodin suudesta merkityksestä.

Toivottavaa olisi, että Asevelinaiset paikkakunnallamme kokoontuisivat pohdimaan heitä läheisiä kysymyksiä.

— **Lähetysompeluseura** tiistaina rva Laasion luona klo 19.

— **Vaatekeräys** on tällä viikolla jo ollut käynnissä, mutta jatkuu vielä tulevalla viikolla. Penkokaa komeeronne ja laittakaa kääröt valmiiksi annettavaksi kerääjille.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Elokuvateatteri

esittää

lauantaina ja sunnuntaina klo 19,30
elokuvan

Taivaan ja maan välillä

Werner Krauss — Gisela Uhlen

Lisänä

FINLANDIAKATSAUS.

Kielletty lapsilta.

PUNAISEN RISTIN

Juhla

Tervakoskella sotaorpopäivänä marraskuun 5 p:nä.

Ohjelmasta ilmoitetaan myöhemmin.

V. P. K:n marraskuun yleinen

kokous

pidetään paloasemalla marrask. 12 p:nä klo 15 ja käsitellään kokouksessa sääntöjen määräämät asiat.

Hallinto.

Puutarhasta jääneet

LANTTUTILAUKSET

saa hakea maanantaina 23. 10. kartanon autotalliin vieressä olevasta rehuvarjasta. Ostokuitti on ensin lunastettava maatalouskonttorista.

Tervakosken Padon

painiharjoitukset

alkavat jälleen painihuoneella joka keskiviikko ja perjantai klo 17 — 19.

MIESKUORO.

Kaikkia mieskuoron laulajia pyydetään saapumaan kertausharjoituksiin Seurahuoneelle t. k. 26 p:nä klo 19.

Kaikkien läsnäolo välttämätön.

(Kyseessä Punaisen Ristin juhla.)

A. Hammar

— **RINTAMAMIESJUHLA.** Tiistai-iltana kokoontui Seuralle paikkakunnalla olevien yhdistysten edustajat keskustelemaan kotiutettujen rintamamiesten vastaanottojuhlasta. Tilaisuudessa valittiin toimikunta, jonka tehtäväksi jäi juhlan tai juhlien järjestäminen. Sen kokonkutsujaksi valittiin ins. Fj. Moring.

Tervakoski 1944.

Tervakoski Osakeyhtiön Kirjapaino.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 43.

LAUANTAINA LOKAKUUN 23 p:nä

1944.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

PÄÄTOIMITTAJA G. A. GRÖNDAHL.

TILAUSHINTA: 20.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 50 p. mm.

Viikkolista:

Tohtori Oikarinen vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka keskiviikko klo 11—15.

Hammassääkäril tohtori Castrén vastaanottaa potilaita Sidehuoneessa tiistaisin klo 8,30—12.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivinä 8,30—10,45, 11,15—12 ja 15—17 sunnuntaisin 11,30—12,30

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

Lääkkeiden myynti ja siteltten muutto auometaan Sidehuoneessa arkipäivisin klo 11—12,30.

Lainakirjasto on avoinna joka keskiviikko.

Junten kulkuvuorot:

Riihimäeltä lähtevät Junat:

Etelään: 5,44, 7,04, 7,52, 8,12, 9,40, 11,55.

16,04, 16,25, 17,55, 18,30, 21,13, 21,54.

Itään: 9,30, 9,50, 13,40, 17,10, 21,44.

22,10, 1,18.

Pohjoiseen: 9,39, 13,00, 13,57, 19,12.

20,25.

Ryttylästä lähtevät Junat:

Etelään: 8,45, 17,57, 21,13

Pohjoiseen: 7,14, 9,53, 19,25,

Helsingistä: 7,00, 7,30, 8,20, 12,10, 12,35,

Riihimäelle: 8,49, 9,19, 9,34, 13,32, 13,51,

Helsingistä: 13,10, 15,00, 17,05, 19,50, 20,08,

Ramäelle: 14,59, 16,49, 18,54, 21,13, 21,29,

Helsingistä: 21,00, 23,30.

Ramäelle: 22,45, 0,52.

Linja-autojen kulkuvuorot erillisessä aikataulussa.

KIRKOLLISIA UUTISIA

Sunnuntaina pyhäkoulu klo 9. Jumalainpalvelus klo 13,30.

— Avioliittoon vihittiin t. k. 22 p:nä Helsingissä nti Terttu Kuosmanen Viipurista ja hra Harald Vuorenheimo Tervakoskelta.

— 50-vuotta täytti viime keskiviikkona Tervakoski Osakeyhtiön johtokunnan puheenjohtaja, pankinjohtaja Johan (Jukka) Wilhelm R a n g e l l i.

Juhlapäivänsä vietti hän maaseudulla täällä Hämeessä.

— Lottatyttöjen kokous ensi lauantaina pikkukirkon kerhosalissa klo 18. Emäntinä Sade Kanervo ja Vera Berseneff.

Suomalainen koti.

Kansallisrunoilijamme Aleksis Kivi on kertomuksessaan „Koti ja kahleet”, jossa hän kuvaa viattomasti syytteesen ja vankeuteen joutuneen miehen vapautusta ja kotiinpaluuta, antanut erinomaisen kauniin kuvan suomalaisesta kodista: „Kuningas pähänsä painakoon voiman loistavan kruunun, taideniekka laakeriseppeleen ohauksiensa ympäri ja sotapäällikkö voittakoon suurimman tappelun sodan tanterella, eikä kenkään heistä kuitenkaan ole tunteva iloa niin ihanaa kuin asujamat uudistalon avarassa tuvassa tänä aamuna. Pöydän päässä istui isä lukien vanhasta virsikirjasta kiitosta matkan päätettyä, loimottavan tulisijan vaiheilla nuori miniänsä rakenteli murkinaa perheellensä, usein katsahdellen ihmeellisellä hymyllä miestänsä kohden, joka pieni lapsi sylissä ja hartaasti kuunnellen isänsä lukua, istui akkunaa ääressä, jonka kultainen kuva kimmelsi puhtaalla lattialla. Talon uskollinen koirakin näkyi ottavan osaa yhteiseen iloon. Liehutellen häntäänsä kävi se milloin yhden, milloin toisen luokse, katsellen heitä leimuavilla silmäniskujilla.”

Aleksis Kiven täytyi itsensä tyytyä miehuutensa päivinä köyhän, kodittoman runoilijan karuun elämänosaan. Mutta hänellä oli ollut onnellinen lapsuus kodissa, jonne hurskas ja hyvä äiti loivat lämpimän ja valoisan elämäntunnon. Ja varmaan tämän lapsuudenkodin ja hellän, vakavasti kristillisen äidin muisto oli Kivellä hänen valoisan elämännäkemyksensä eräänä innoittavimpana perustana. Kivi on teoksissaan usein kuvannut kotia ja esittänyt sitä ajallisen elämän keskeimpänä arvona. Runonsa „Uudistalon perhe” hän päättää säkeihin:

„Onnen myyri on se mies,
kellä oma tanner on,
ystäväinen vieressään,
povel kalliin synnyinmaan.”

Kivi on nähnyt ehjässä, puhtaan rakkauden hallitsemassa kodissa ihmisen elämännonnen aina pulppuavan lähteen. Mutta hän on myös käsittänyt, että kodin tulee olla jotain enempääkin kuin vain yksityisen elämännonnen suoja ja perusta. Kuvatussaan „Seitsemässä veljeksessä” kaikkein sopusointuisinta kotia, Tuomaan koti- ja perhe-elämää, hän kertoo, miten tässä kodissa autettiin auliisti kaikkia sen apuun turvautuvia ja miten siellä vaalittiin yhtä hellästi kuin omia lapsia kahta kasvateiksi otettua orpotyttä. Mutta molemmat tämän kodin haltijat olivatkin vakaita, jumalapelkääviä ihmisiä. Kivi on edellä kuvannut, miten kodin uljas ja ryhdikäs isäntä etsii asuunsa yhdessä veljiensä kanssa sunnuntai-iltana hengen ravintoa syventymällä Uuden Testamentin lukemiseen.

Kansallisrunoilijamme on antanut meille oikean kuvan suomalaisesta kodista, sellaisena kuin sen tulisi olla, ollakseen onnellinen ja siunauksellinen koti. Siinä vallitsee kodin jäsenten välillä uskollinen ja lämmin rakkaus ja sen onnen perustana on Jumalan iijainen sana. Näemmehän, miten Kivi esittää tuossa kauniissa „Koti ja kahleet” kertomuksensa kuvauksessa kodin vanhan isän äänekkäästi lukevan rukousta, jota hänen kotiin palannut poikansa kuuntelee.

Englannissa on sananlasku „Minun kotini on minun linnani”. Voimme sanoa, että Suomen kodit ovat meidän kansamme varustuksia, bunkkereita, joista käsin puolustetaan ja varjellaan kansamme elämää ja tulevaisuutta. Mutta nämä varustukset ovat helposti sortuvia, jos ne ovat löyhästi rakennettuja ja jos niiltä puuttuu sisäistä voimaa. On syytä ottaa vaarin siitä tavasta, jolla suuri runoilijamme kuvaa suomalaista kotia, kun hän tekee siitä todella uskollisuuden, rakkauden ja jumalanpelon tyyssijan, paikan, missä asuu onni, hyvyys ja mistä siunausta virtaa ympäristöönkin. Jos

meillä olisi todella runsaasti tällaisia koteja, olisi kansamme luja ja onnellinen eikä mikään voima voisi kukistaa sitä.

Yrjö J. E. Alanen.

HÄMEENLINNAN TYÖVÄEN NÄYTTÄMÖ.

Näytäntö
Tervakosken Seurahuoneessa.

Hämeenlinnan Työväen Näyttämö esittää Tervakosken Seurahuoneessa tänään lauantaina klo 20 Ilmari Turjan kirjoittaman 4-näytöksisen huvinäytelmän „Särkelä itte”. — Näytelmä on saavuttanut kaikkialla aivan erikoisen menestyksen, eikä ihmekään, sillä näytelmä on niin rakennettu ja vuorosanat sellaisia, ettei niiden seurassa pääse ikävä tulemaan. Näytelmän päähenkilönä on sataprosenttisesti maskuliininen „Särkelä itte”, joviaalinen kunnanlääkäri Kosonen ja tietoviisas kansanlääkäri Heroja. Särkelä potee „kompleksi-tautia”, kuten vanha Heroja asian määrittelee, mutta miten hän siitä paranee se jää esityksessä nähtäväksi. Kehoittamattakin lienee selvä, että katsomo täyttyy iloisista katselijoista, sillä Särkelän seurassa ei itketä. Lipuja saatavana hra P. Pajuselta.

PIHLAJANMARJOJA.

Kun tänä vuonna on puolukoita esiintynyt kovin vähän ja epätasaisesti maassamme, on marjanhankintayhdistys pyytänyt nuoria talkoolaisia keräämään pihlajanmarjoja ja karpaloita mahdollisimman runsaasti puolukan jatkoksi teollisuuden tarpeisiin. Tähän tarkoitukseen ostavat paikalliset kaupat puolukoiden ohella myöskin pihlajanmarjoja ja karpaloita toistaiseksi rajattomasti.

Samat liikkeet, jotka ovat ostaneet puolukoita, ostavat nyt siis pihlajanmarjoja, joista maksavat poimijalle neljäviisimarkkaa kilolta. Tässä on siis erinomainen tilaisuus poimia viitosia suoraan puista niin paljon kuin kukin haluaa, sillä eihän montakaan tertullista pihlajanmarjoja mene yhteen kiloon. — Myöskään emme saa unohtaa karpaloita soilemme talven alle. Karpaloista maksetaan 8 mk kg:sta.

Pihlajanmarjojen poiminnassa käytetään pitkää puusalkoa, jonka yläpäähän halkaisemalla pienen kiilan avulla tehdään terävän V:n muotoinen haarukka. Tämä haarukka työnnetään pihlajanmarjatertun kantaan, joka salkoa sivulle kiertäen katkeaa tertun pudotessa tällöin

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Elokuvateatteri

esittää

sunnuntaina ja maanantaina klo 19,30
elokuvan

Ensi kohta

Danielle Darrieux

Lisänä

FINLANDIAKATSAUS.

Lapsille koko ohjelma sunnuntaina klo 16.

H:LINNAN TYÖVÄEN NÄYTTÄMÖ

lauantaina lokak. 28 p:nä klo 20

Tervakosken Seurahuoneessa

Särkelä itte

4 näyt. huvinäyt. kirj. Ilmari Turja.

Liput: 25:—, 20:— ja seisomaan 15:—.

KAIKKIA SOTAINVALIIDEJA,

myöskin siirtoväkeen kuuluvia, jotka eivät vielä ole ilmoittautuneet yhdyslötalle, pyydetään ilmoittautumaan ensi tilassa henkilökohtaisesti tai kirjeellisesti
invalidiyhdyslötalle
Margith Lehtonen,
Tervakoski, Pariisi.

Punaisen Ristin

OMPELU-ILTA

tiistaina 31. 10. -44 klo 19 pikkukirkon kerhotuvassa. Lastenvaatteiden valmistusta kiertokoreihin jatketaan. Toivomme runsasta osanottoa P.R:n jäsenten taholta.

Teeleivät ja makeudet mukaan.

NIITÄ Padon jäseniä, jotka eivät vielä ole lunastaneet jäsenkorttiaan, pyydetään lunastamaan korttinsa rahastonhoitaja V. Nummiselta.

TYTTÖKERHO maanantaina
klo 18 kerhosalissa.

maahan. Tertut on riivittävä yksittäismarjoiksi ja puhdistettava roskista ja puuosista ennen kauppaan viemistä.

Marjanhankintayhdistys ilmoittaa pihlajanmarjoista maksettavan 4—5 mk kilosta, paikoitellen ehkä enemmänkin. Nyt siis taas nuorten talkoolaisten kannattaa pistää töpinäksi ansaitakseen ennen pakkasten tuloa itselleen sievät tasku- ja joulurahat.

Napialan työväen yhdistys r.y.
toimeenpanee

Arpajaisjuhlan

Napialan työväen talossa sunnuntaina
alkaen klo 14.

Ohjelma:

Soittoa (Tervakosken soittok)
Puhe (Otto Toivonen)
Liikuntakuoron esitys
Kanteleen soittoa
Kansantänhuja
Kisällitärilauluja y. m.

Arpojen myyntiä.

Vapaa pääsy.

Kampaustyötä,

kynsienhoitoa, silmäripsien ja kulmakarvojen värjäystä vastaan ottaa

Mirja Anttila,
Tervakoski, Leppälä.

TERVAKOSKEN KERHOPOJAT

kokoontuvat syyskauden alkajaiskokoukseen pikkukirkon kerhosaliin sunnuntaina 29 p:nä klo 10,30. Jokapojan Laulukirjat mukaan.

ILMOITUS.

Yhtyneet Kuvalehdet O. Y:n asiamies paikkakunnallamme on edelleenkin Osmo Tamminen.

Myös Aseveli-lehden tilauksia otan vastaan.

TYTÖT!

Voimistelutunnit alkavat ensi keskiviikkona klo 16.

Etusivulla mainittu lottatyttöjen kokous muutettu torstaiksi klo 18.

LOTTAKUORO.

Harjoitus maanantaina, 30. 10. 44. klo 20 Kansakoulussa. Uusiakin laulajia otetaan mielihyvin vastaan.

Kuoron johtaja.

Talvisipulin

tilaajat, hakekaa tilaamanne sipulit heti!

Tervakosken Kalakauppa.

VALMIITA KOTEJA

voittaa Väestöliiton perhearvalla. Päävoitto „Omakoti”, kalustoineen ja tontteineen arvo 1/2 miljoonaa markkaa. Arvan hinta mk. 50:—.

Arpoja myy paikkakunnalla Aune Autio.

Tervakoski 1944.
Tervakoski Osakeyhtiön Kirjapaino.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 44.

LAUANTAINA MARRASKUUN 4 p:nä.

1944.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

PÄÄTOIMITTAJA G. A. GRÖNDAHL.

TILAUSHINTA: 20:-- VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 50 p. mm.

Viikkolista:

Tohtori Oikarinen vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka keskiviikko klo 1—15.

Hammaslääkäri tohtori Castrén vastaanottaa potilaita Sidehuoneessa tiistaisin klo 8,30—12.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivinä 8,30—10,45, 11,15—12 ja 15—17 sunnuntaisin 11,30—12,30

Tervakosken Klubin Lukusali on avoinna joka päivä.

Lääkköiden myynti ja siteitten muutto suoritetaan Sidehuoneessa arkipäivisin klo 11—12,30.

Lainakirjasto on avoinna joka keskiviikko.

Junien kulkuvuorot:

Riihimäeltä lähtevät junat:

Etelään: 5,44, 7,04, 7,52, 8,12, 9,40, 11,55,

16,04, 16,25, 17,55, 18,30, 21,13, 21,54.

Itään: 9,30, 9,50, 13,40, 17,10, 21,44,

23,10, 1,18.

Pohjoiseen: 9,39, 13,00, 13,57, 19,12,

21,25.

Ryttylästä lähtevät junat:

Etelään: 8,45, 17,57, 21,13.

Pohjoiseen: 7,14, 9,53, 19,25,

Helsingistä: 7,00, 7,30, 8,20, 12,10, 12,35,

Riihimäelle: 8,49, 9,19, 9,34, 13,32, 13,51,

H: singistä: 13,10, 15,00, 17,05, 19,50, 20,08,

R: mälle: 14,59, 16,49, 18,54, 21,13, 21,29,

H: singistä: 21,00, 23,30.

R: mälle: 22,45, 0,52.

Linja-autojen kulkuvuorot

erillisessä aikataulussa.

KIRKOLLISIA UUTISIA.

Sunnuntaina pyhäkoulu klo 9. Jumalanpalvelus klo 13,30.

— 50-vuotta täyttää huomenna sunnuntaina rva Aino Elo Napialassa.

— Punaisen Ristin sotaorpojuhla siirtyy ohjelmassa tapahtuneiden muutosten johdosta t. k. 18 p:ään.

— Valtion tulo- ja omaisuusvero ja omaisuudenluovutusvero vastaanotetaan postitoimistossa marraskuun aikana. Jonotuksen välttämiseksi pyydetään verot suorittamaan klo 8,30—10,30 välisenä aikana.

Konttoripäällikkö Majuri G.A. Gröndahl 25 v. Tervakoskella.

Marraskuun 1 p:nä oli 25 vuotta kulunut siitä päivästä, kun nuori luutnantti G. A. Gröndahl astui Tervakoski O. Y:n palvelukseen. Ei liene tarpeellista luetella kaikkia niitä toimia ja töitä, mitä nykyinen majurimme on neljännevuosisadan aikana paikkakuntamme hyväksi aikaansaanut. Suojeluskuntamme varsinaisena luojana hän on pysynyt sille uskollisena koko tämän ajan. Mutta erikoisena harrastuksena on hänellä ollut näyttämö, jolle hän uhrasi kaikki iltaansa kulkien „letukallaan” Koiviston ja Seuran väliä niin usein, että auto viimeisimpinä vuosinaan ohjaamatta osasi kulkea käänteet. Klubin puheenjohtajan nuijaa on „Kapu” pitänyt käsissään miltei koko ajan pyrkien aina sovittamaan ja tasoitamaan sekä edistämään seurojemme parasta. Paitsi että hän on kehittänyt kylämme elokuvatoimintaa sen alusta asti, mainittakoon, että hän on paikkakuntamme ensimmäisiä uranuurtajia langattoman alalla antaen yleisöllekin ensimmäisen tilaisuuden nauttia radionsa erikoisia ääniä. Etenkin Tervakosken Kaiku on hyötynyt päätoimittajansa toiminnasta ja kun lehti nyt tässä toivoo majuri Gröndahlille edelleenkin monia onnekkaita toimintavuotia ja samalla kiittää menneistä, uskoo se, että paikkakuntalaiset ilolla yhtyvät tähän toivomukseen.

Lehti lausuu tässä kiitoksensa rva Gröndahlille, joka koko tämän 25 vuotiskauden kaikissa riennöissä on ollut miehensä tukena ja apuna.

„TUMBA TYÖSKENTELEE SUNNUNTAISIN SUOMALAISTEN LASTEN HYVÄKSI”

oli otsikkona eräässä kirjoituksessa, jonka ruotsalainen sanomalehti Svenska Dagbladet julkaisi 23.10.44.

Haastattelija kertoo: Tänä sunnuntaina ei ollut paljonkaan sunnuntairauhaa Tumban paperitehtaalla, liima kiehui, lumppu levitti tuoksuansa ja prässit puristivat paaleja, kuten tapana on. Mutta mikään paatunut orjanpiiskaaja ei näin käyttänyt lepopäivää hyväkseen, vaan työläiset olivat itse valinneet viikon vaijojen jatkamisen osan. Valtionpankin paperitehdas on nimittäin ottanut kummiseudun itselleen Suomessa, Suomen valtiopankin paperitehtaan Tervakoskella, ja sieltä kutsunut Tumba 15 lasta, joista nyt huolehditaan sunnuntaityöllä.

Ammattiyhdistyksen puheenjohtajalla Hugo Starkilla on suuri osuus tumba-töläisten aloitteeseen, ja hän kertoi haastattelijalle, kuinka kaikki on järjestetty.

Moni täkäläinen on jo mukana yhdistyksissä, joilla on kummilapsia ja he maksavat määrättyjä summia kuukaudessa, niin että olisi vaikeata suorittaa yksinkertaisimmaksi tehdä ylitöitä pari sunnuntaita. Pankkivaltuusto on ollut hyvin myönteellinen ja suostunut työn suorittamiseen sekä luovuttanut huoneuston lapsille. Koska saamme kaksinkertaisen maksun sunnuntaityöstä, tulemme kahdella sunnuntaipäivällä saamaan kokoon niin paljon rahoja, että voimme puoli vuotta huolehtia lapsista. Tehtaassa on lähes 130 työläistä, miehiä ja naisia, ja melkein kaikki ovat tänään mukana. On hauskaa, että he osoittavat tällaista mielenkiintoa asiaan.

Tervakoskelta tuli 15 lasta syyskuun puolivälissä Tumba ja näistä on 10 sijoitettu perheisiin. Loput viisi ovat saaneet pari huonetta hallintorakennuk-

sesta, jossa eräs suomalainen rva Hjördis Aaltonen, pitää heistä huolta, Eräs entinen piirustushuone on muutettu askarteluhuoneeksi, ja eräs henkilökuntaan kuuluva on maalannut viehättävän seinäfriisin, aiheenaan tunnettuja satuja, ja tästä pitävät pienokaiset erikoisesti. Suurin osa on vielä niin nuorta väkeä, ettei ole aloittanut koulua, mutta eräs nuori tyttö on hiljalleen aloittanut ottaa ruotsintunteja. Oliko hän jo oppinut jotain, ei haastattelijä voinut todeta, sillä tämä nuori neitonen vain hymyili salaperäisesti kaikkiin haastattelijain kysymyksiin.

Ei ollut vaikeata havaita, että lapset hyvin viihtyivät tehtaalla, ja niinhän heidän pitäisi tehdäkin, koska heidät vastaanotettiin niin suurella innostuksella. — Toivon vain, että olisimme kutsuneet vielä enemmän, sanoo hra Stark, olisimme kyllä voineet huoltaa heitä.

J—a.

MITÄ VOIMME TEHDÄ PERUNAPULAN HELPOTTAMISEKSI.

Perunan huono sato on herättänyt levottomuutta etenkin niissä, jotka ovat vastuussa kansanhuollostamme, mutta myöskin muissa ajattelevissa kansalaisissa. Jo tähän mennessä on perunapula ollut ankara useissa suurissa kulutuskeskuksissa, joihin osaksi kuljetusvaikeuksien johdosta ei ole saatu niin runsaasti perunaa, että korttiannokset olisi voitu jakaa. Kun perunan sato on vain n. 60% viime vuotisesta, on selvää, että perunasta tulee edelleen olemaan tuntuva puutetta, varsinkin kun sato ei ole tasaisesti yhtä huono, vaan toisilla viljelmillä tarpeeksi runsas houkutellakseen käyttämään perunaa omassa taloudessa ilman erityisempiä rajoituksia, kun taas toisilla viljelmillä on saatu jopa täydellinenkin kato. Tällaisessa tilanteessa on pelättävissä, että perunaa kulutetaan paikoin entiseen tapaan, jopa syöttämällä sitä lainvastaisesti eläimillekin, mutta toisaalla erityisesti kuluttajaväestön, vieläpä sen tuottajaväestönkin keskuudessa, joka on viljelty perunoita huonolla onnella, puute muodostuu vieläkin suuremmaksi kuin mitä maan kokonaissato edellyttäisi.

Tätä varten on välttämätöntä ensiksikin huolehtia siitä, että sato saadaan tarkkaan talteen ja että siis maahan jääneet perunat viimeistä mukulaa myöten kaivetaan ylös. Varsinkin savimailla ja konenostoa käytettäessä jää maahan helposti huomattava osa sadosta (usein 2000 à 5000 kg/ha), jonka korjaaminen edellyttää, että maa äestetään useaan kertaan ja pinnalle nousseet perunat noukitaan talteen. Tämä työ kannattaa

rahallisestikin hyvin, sillä näin saadun lisäsadon kustannuksiksi ei tarvitse laskea muuta kuin korjuun aiheuttamat työkustannukset. Äestettyä perunapeltoltoa kerää jälkinostossa helpostikin 15—20 kg tunnissa, kuten tämän kirjoittajakin omakohtaisin havainnoin on voinut todeta. Mutta vaikka tulos olisi huomattavasti huonompikin, täytyisi työvoimaa riittää maahan jääneiden mukuloiden esiinkaivamiseen, niin kauan kuin säät sen suinkin sallivat.

Toiseksi on kaikki korjattu peruna saatava ehdottomasti kunnolliseen säilöön. Peruna säilyy huomattavasti paremmin kylmäkkoissa (lämpötila vähän yli 0°) kuin lämpimissä kellareissa. Perunan kokonaistappio voi mainitunlaisissa liian lämpimissä suojissa nousta viidenteen osaan, jopa ylikin, samalla kun parhaissa kellareissa tappiota tuskin ollenkaan esiintyy. Toisaalta syntyy perunan säilytyksessä ja etenkin kuljetuksen aikana suuria tappioita, jos perunat pääsevät jäätymään ja sen jälkeen uudestaan sulamaan. Perunat on näinollen siirrettävä pois liian lämpimistä tai pakkaselle alttiista suojista, ja säilytyspaikkojen lämpötilaa on asianmukaisesti tarkkailtava, pyrkimällä tuuletusten ja tarpeen vaatiessa lämmitysten avulla ylläpitämään se mieluummin +2° — +5° C välillä. Näin saadaan kevät-talven ja tulevan kesän peruna-annokset suuremmiksi.

Perunan saantia ihmisten kulutukseen voi supistaa niiden laitton käyttäminen eläinten rehuksi. Tällaista perunain käyttöä ei voida nykyoloissa millään puolustaa. Edullisimmassakin tapauksessa saadaan perunan ravintoarvosta vain pienehkö osa — korkeintaan kolmannes — takaisin ihmisruoaksi, jos tavara syötetään eläimille. On tosin myönnettävä, että esim. sianliha on oivallista ravintoa ja raskaan ruumillisen työn tekijälle josakin mitassa välttämätöntäkin. Tuskin kuitenkaan tarvitsee epäillä, etteikö näkäinen ihminen saadessaan valita esim. 100 g:n sianlihaa ja 2,5 kg:n perunoita välillä valitsisi jälkimmäistä annosta, joka sekä ravitsee että täyttää vatsan paremmin kuin edellinen. Sianlihan tuotannossa tarvitaan tavallisten ruokintanormien mukaan laskien ainakin mainittu perunamäärä 100 g kohden lihaa. Niin kauan kuin osakin kansamme jäsenistä on vaarassa jäädä ilman perunoita, ei kenelläkään ole moraalista oikeutta rikkoa perunan syöttökieltoa.

Käyttämällä kaikki peruna ihmisravinnoksi ja tasaamalla perunoiden kuluusta sekä vapaaehtoisesti että säännötelyn avulla on mahdollista varata kaikille kansalaisille joten kuten riittävä perunaosuus.

— 50-vuotta täyttää ensi maanantaina rva Maija Kuossari Soks-lammin Niemelässä.

Tervakosken Klubin
Elokuvateatteri
esittää
lauantaina ja sunnuntaina klo 19,30
elokuvan

Kaksoset

Greta Garbo

Lisänä

FINLANDIAKATSAUS.

Kielletty lapsilta.

LOTTA!

Tervakosken paikallisosaston lotat kutsutaan täten yleiseen kokoukseen Seurahuoneeseen sunnuntaina, t. k. 5 p:nä klo 15. (Huom! Muutettu aika.) Käsiteltävänä huoltovarojen käyttö.

Tervakoskella marrask. 5 p:nä 1944.
May Moring Maili Nohrström
puheenjohtaja. sihteeri.

SUOJELUSKUNNAN

huomiseksi klo 14 ilmoitettu kokous siirretään yhteensattumien välttämiseksi klo 15.

Paikallis päällikkö.

Tervakosken Seudun Aseveliyhdistys r.y:n
YLEINEN KOKOUS

pidetään Seuralla 5. 10 1944 klo 11.

Esillä tärkeitä asioita.

Johtokunta.

Janakkalassa

maksetaan marraskuun sotakuukausipalkat, huoltorahat ja vuokrarahat kunnan toimistotalon yläkerrassa Turengissa asevelvollisten sukunimien mukaisessa aakkosjärjestyksessä seuraavasti:

marraskuun 8 p:nä klo 9—11

kirjaimet A — L

marraskuun 9 p:nä klo 9—11

kirjaimet M — Ö

sekä Tervakosken Seurahuoneessa kaikille Etelä-Janakkalassa asuville keskiviikkona marraskuun 8 p:nä klo 16—17.

Samalla ilmoitetaan, että Valtioneuvoston tekemän päätöksen mukaan oikeutetaan syyskuun 19 päivän 1944 jälkeen vapautuneen asevelvollisen perheenjäsenet ja muut omaiset, joille on suoritettu sotakuukausipalkkaa, huoltorahaa tai vuokrarahaa, saamaan nämä edut asevelvollisen vapautuessa palveluksesta kuukauden alkupuoliskolla, seuraavan kalenterikuukauden 15 päivään ja asevelvollisen vapautuessa kuukauden jälkipuoliskolla seuraavan kalenterikuukauden loppuun.

Turengissa lokak. 30 p:nä 1944.

Kunnallislautakunta.

Tervakoski 1944.

Tervakoski Osakeyhtiön Kirjapaino.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 45.

LAUANTAINA MARRASKUUN 11 p:nä.

1944.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

PÄÄTOIMITTAJA G. A. GRÖNDAHL.

TILAUSHINTA: 20.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 50 p. mm.

YLLÄOLEVA KUVA LIITTYY VIIME KAIUSSA JULKAISTUUN KIRJOITUKSEEN LASTEMME OLOISTA TUMBAN PAPERITEHTAALLA JA ESITTÄÄ KUUSI TERVAKOSKELAISTA LASTA, JOTKA ASUVAT TUMBAN SUOMALAISESSA LASTENKODISSA.

KIRKOLLISIA UUTISIA.

Sunnuntaina pyhäkoulu klo 9. Jumalanpalvelus klo 13,30.

— Tällä viikolla tiedustelimme, miksei yhtiön seka-auton takaosaan ole laitettu kattoa, jolloin saimme tietää, että katon laitto, tullakseen asetuksen mukaiseksi, vie aikaa ainakin toista viikkoa, sillä auton peräosa olisi kokonaan rakennettava alemmas. Siviiliin palaavien miesten kertoman mukaan on linja-automme myös matkalla siviiliin, joten toivomme matkustuskiekkon ohi mentyä voivamme matkustaa taas paremmissa ajoneuvoissa.

Hovisaarnaaja Been

kävi Tervakoskella viime keskiviikkona.

Hovisaarnaaja Isaac Been saapui sunnuntaina maahamme osallistuakseen kutsuvieraana nyt vietettävään sotaorpo- viikkoon. Hän on edelleen Göteporissa jatkanut toimintaansa Suomen hyväksi. Jo 5 vuoden aikana hän on kerännyt Suomen hyväksi yksinomaan rahaa yli 2 milj. kruunua eli 25 — 30 milj. markkaa. Erityisesti hän on tukenut sotaorpojamme saaden hyvin ansaitsemansa

nimen: Suomen lasten ystävä. Tämänkin käynnin yhteydessä toi hän Mannerheimliitolle sotaorvoille annettavaksi 4 milj. markkaa.

Hovisaarnaaja Been suostui Hämeen läänin maaherran kutsumana kesviikkona vierailemaan Hämeessäkin. — Maaherra Mattssonin opastamana kävi hän Janakkalassa, jossa hän tutustui siirtoväen oloihin. Samana päivänä oli käynti Tervakoskella, jossa hänelle esitettiin sotaorpotoimintaa.

Vieraat, hovisaarnaaja Been, maaherra, tohtori Paavo Virkkunen ja past. Sjöblom saapuivat Tervakoskelle heti

klo 3 jälkeen, jolloin heitä Rajapirtissä olivat vastassa yhtiön toimitusjohtaja, sekä Mannerheimliiton paikallisosaston johtokunta ja sotakummivaliokunta kokonaisuudessaan.

Kun vieraat astuivat sisään tervehtivät heitä alakansakoulun lapset virrellä. Tämän jälkeen ojensi kaksi sotaorpoa, 5-vuotias poika ja 4-vuotias tyttö, kunnisti kumartaen ja niiten hovisaarnaajalle pakettiin Tervakosken tuotteita muistoksi käynnistä. Kolmen pojan — sotaorpoja hekin — esitettyä reippaasti „Sotilaspojan” lauloivat lapset vielä yhteisesti marssin.

Hovisaarnaaja kiitti liikuttuneena lapsia. Lyhyessä puheessaan, jonka toht. Virkkunen käänsi välittömästi suomeksi, lausui hän lyhyesti seuraavaa.

„En ymmärtänyt laulujenne sanoja. Ensimmäisestä laulusta erotin kuitenkin sanan Jumala, ja toisen laulun sävelestä tunsin sen Sotilaspojaksi ja kolmannessa laulussa laulettiin Suomesta. Sanat Jumala ja Suomi tuleekin teidän aina muistaa ja rukoilla Jumalaa Suomen ja sen tulevaisuuden puolesta. Jumala kuulee rukoukset, etenkin lasten rukoukset. Teidän tulee olla sotilaita Suomessa. Varttuncinakin tulee teidän, sekä poikien että tyttöjen olla sotilaina Suomessa, kukin paikallanne, elää ja tehdä työtä Jumalan ja isänmaan kunniaksi. Kiitän teitä sydämellisesti sekä laulustanne että lahjastanne. Jumala siunatkoon teitä”.

Puheen jälkeen keskusteltiin hovisaarnaaja vielä välittömällä ja sydämellisellä tavallaan lasten kanssa ennenkuin he poistuivat.

Toimitusjohtaja lausui tämän jälkeen vieraat paikkakunnan ja Mannerheimliiton paikallisosaston puolesta tervetulleiksi. Vastaperustetun sotakummirenkään toimintamuotoja ja saavutuksia selosti hra Witting ja osaston muita toimintahaaroja rva Margit Lehtonen. Selostukset kiinnostivat suuresti hovisaarnaajaa, joka teki muistiinpanoja, ja selostusten jälkeen virisi lyhyt keskustelu, joihin kaikki vieraat osallistuivat. Osaston toiminnan saavutukset näyttivät saavutaneen vieraiden tunnustuksen. Tällainen arvokas tunnustus tulee varmasti kannustamaan osastoa uusiin ponnistuksiin.

Siirryttiin sitten autoihin ja suunnattiin matka soteleski Eva Anttilan kotiin, jossa rva Anttila ja hänen 4 lastansa saivat kertoa perheen vaiheista

Isänmaan puolesta kaatuneet.

Kersantti Pentti Ilmari Seitsonen, syntynyt 3. 8. 16 Antreassa, kaatui pohjoisrintamalla 29. 10. 44. Häntä jäi lähinnä suremaan vaimo o. s. Halme, Eeva ja vanhemmat.

Korpr. Väinö Olavi Pälli, synt. 8. 5. 23 kaatui 5. 10. 44. Häntä jäi lähinnä suremaan Punkalla siirtolaisena asuva äiti.

miehen ja isän kaatumisen jälkeen. Kainis pieni koti ja reippaat, iloiset lapset osoittivat hovisaarnaajalle, mihin kaikkien suomalainen nainen pystyy, kun hänellä vain on kanssaihmistensä myötätunto ja tuki puolellaan.

Vierailun rajoitetun ajan johdosta oli lyhyen mutta antoisan käynnin jälkeen riennettävä toimitusjohtaja Serlachiuksen luo, joka tarjosi päivällisen. Toisena isäntänä toimi tällöin yhtiön johtokunnan puheenjohtaja, pankinjohtaja Rangell. Päivällisen aikana keskusteltiin Tervakoskesta ja tšekäläisistä oloista. Kun vieraat lähtivät, vakuuttivat he saaneensa paikkakunnastamme mitä myönteisimmän käsityksen. Meihin, joilla oli tilaisuus tutustua hovisaarnaaja Beeniin, joka on tehnyt Suomen hyväksi niin äärettömän paljon, jätti vierailu unohtumattoman vaikutuksen.

H. W.

Juhla tulossa!

Kaiussa aikaisemmin olleista pikku ilmoituksista on jo käynyt selville, että S. P. R:n Tervakosken osasto järjestää iltaman Tervakosken Seurahuoneessa marraskuun 18 p:nä.

Ohjelmasta kuuluu taaskin tulevan Punaisen Ristin perinteiden mukaisesti hyvä.

Juhlissa vierailee m. m. kaksi tunnettua filmitähteämme:

Kaikesta hauskaasta tunnettu taiteilija Leo Lähteenmäki esiintyy illan suurinpana numerona ja aina virkeänä ja iloisenä nähty tähtemme Liisa Tuomi tanssii varmaan itsensä sydämiimme.

Kun ohjelmassa vielä on paljon muuta arvokasta ja nuorisolle lopussa eräs suur'yllätyskin, lupaa ilta meille iloisen pilkahduksen näihin muuten niin harmaisiin aikoihin.

— Tyttökerho kokoontuu maanantaina klo 18.

Tervakosken Klubin
Elokuvateatteri
esittää
lauantaina ja sunnuntaina klo 19,30
elokuvan

O i k k u j a

Danielle Darrieux
Kielletty lapsilta.

Tiedoitus.

Tämän lehden n:ossa 43 ilmoitti hra Osmo Tamminen olevansa edelleenkin asiamiehenämme Tervakoskella. Tämän johdosta ilmoitamme, että hra Osmo Tamminen ei enää toimi asiamiehenämme, joten hänen hankkimiaan tilauksia emme ota suorittaaksemme emmekä niistä vastaa.

Paikallisena asiamiehenämme toimii nyt konstaapeli Eino Uotila.

YHTYNEET KUVALEHDET O. Y.

Suomen Kuvalehden, Kansan Kuvalehden, Radiokuuntelijan, Kuvan, Seuran, Kotilieden, Hopeapelin, Omin käsin ja Muotikuvan kustantaja.

HALUTAAN VUOKRATA

talven ajaksi huone ja keittiö tahti yksi huone. Siistit vuokralaiset. Pikaista vastausta odotetaan Kaiun toimist. nimim.

„Hyvä vuokra maksetaan”.

S. Paperiteoll. Liiton Tervakosken osaston

Luentopäivät

Napialalan Työväentalossa alkaen sunnuntaina marraskuun 12 p:nä klo 13 ja jatkuu maanantaina 13 p:nä klo 18.

Luennoitsijat:

Hj. Lappalainen ja T. Espo.

Kaikki ovat tervetulleita.

Napialan työv. järjest. ja Tervakosken Paperityönt. ammattiosaston yhteinen

Illanvietto

sunnunt. 12 p:nä Työv. talossa klo 19.

Ohjelma lähemmin pylväsilmoituksissa.

Työv. järjestöjen jäsenet tervetuloa.
Vapaa pääsy.

LEHTITILAUKSET

vuodeksi 1945 pyydetään jättämään Huoltokonttoriin tämän kuun 18 pv:ään mennessä.

V. P. K:n marraskuun yleinen
KOKOUS

pidetään paloasemalla huomenna, marrask. 12 p:nä klo 15.

Hallinto.

Tervakoski 1944.
Tervakoski Osakeyhtiön Kirjapaino.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 46.

LAUANTAINA MARRASKUUN 18 p:nä.

1944.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

PÄÄTOIMITTAJA G. A. GRÖNDAHL.

TILAUSHINTA: 20.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 50 p. mm.

Viikkolista:

Tohtori Oikarinen vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidehuoneessa joka keskiviikko klo 11—15.

Hammaslääkäri tohtori Castrén vastaanottaa potilaita Sidehuoneessa tiistaisin klo 8,30—12.

Lääkkeiden myynti ja siteitten muutto suoritetaan Sidehuoneessa arkipäivisin klo 11—12,30.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoinna arkipäivinä 8,30—10,45, 11,15—12 ja 15—17 sunnuntaisin 11,30—12,30

Junien kulkuvuorot:

Riihimäeltä lähtevät junat:

Etelään: 5,44, 7,04, 7,52, 8,12, 9,40, 11,55,

16,04, 16,25, 17,55, 18,30, 21,13, 21,54.

Itään: 9,30, 9,50, 13,40, 17,10, 21,44,

23,10, 1,18.

Pohjoiseen: 9,39, 13,00, 13,57, 19,12,

21,25.

Ryttylästä lähtevät junat:

Etelään: 8,45, 17,57, 21,13.

Pohjoiseen: 7,14, 9,53, 19,25,

Helsingistä: 7,00, 7,30, 8,20, 12,10, 12,35,

Riihimäelle: 8,49, 9,19, 9,34, 13,32, 13,51,

Helsingistä: 13,10, 15,00, 17,05, 19,50, 20,08,

R:maelle: 14,59, 16,49, 18,54, 21,13, 21,29,

Helsingistä: 21,00, 23,30.

R:maelle: 22,45, 0,52.

KIRKOLLISIA UUTISIA.

Sunnuntaina pyhäkoulu klo 9. Jumalanpalvelus klo 13,30.

Maanantaina tyttökerhon teetila klo 18.

SOTAORPOJUHLA.

Kun emme tämän iltaisesta juhlaohjelmasta löytäneetkään taitelija Leo Lähteenmäen nimeä, niinkuin edellisessä Kaiussa oli luvattu, tiedustelimme asiaa juhlatuomikunnalta. Silloin saimme luoda silmäyksen kulissien takaiseen elämään ja havaita, että helppoa ei ole kyllään. Melkein kaikilla taitelijoilla on kiinteä ohjelmansa, jonka ohella he käyvät jakamassa riemuntäyteisiä esityksiään ympäri maata. Runaslukuisia tilauksia on vähän vaikea hoidella, kun ei aina voi olla edes oma herransa, vaan teatterin johtajat voivat yhdellä iskulla varmatkin suunnitelmat muuttaa. Sama syy oli tait. Leo Lähteenmäenkin peruutuksella myös itselleen suureksi pettymykseksi. Mutta juhlatuomikuntaa on kaikesta huolimatta suositunut onni, sen saa yleisö illalla todeta.

Lyhyt katsaus Tervakosken Osuuskauppa r.l:n syntyyn ja kehitykseen.

Koska näinä päivinä on kulunut 40 vuotta siitä, kun Tervakosken Osuuskaupan syntysanat lausuttiin, julkaisemme seuraavan esitelmän, jonka työnj. V. Helle piti Tervakosken Tapaturmasuojelija Huoltolautakunnan kokouksessa viime viikolla.

Tervakosken Osuuskauppa on tavallaan saanut aikunsa jo viime vuosisadan lopulla. Siihen aikaan piti kylässä kauppaan tehtaan silloinen kassanhoitaja M. B. Hunnelin „Leiri” nimisessä rakennuksessa Osuuskaupan nykyisellä paikalla. Rakennuksen nimi kai johtuu sen kasarmimaisesta rakennustavasta. Alakerrassa siinä oli kauppa sekä kartanon silloisen puutarhurin asunto. Yläkerrassa taas oli kaksi suurta salia, joissa asui toistakymmentä tehtaassa työssäkäyvää tyttöä. Hunnelin ei kuitenkaan itse hoitanut liikettä, vaan oli sen hoito uskottu „puukohlarille” niinkuin sen aikuisia liikeapulaista kutsuttiin. Liikkeen hoito siis oli riippuvainen kulloinkin toimessa olevan apulaisen taidosta ja innosta.

Ostajapiirin vaatimusten kasvaessa ei kauppa enää yksipuolisine varustoinneen tyydyttänyt ostajia ja niinpä alettiin harrastaa yhteisostoja. Ostajat valitsivat keskuudestaan miehen, joka otti ylös, mitä kukin kuukaudessa tarvitsi, ja tavarat tilattiin Hämeenlinnasta suurimmaksi osaksi J. Fredrikssonin liikkeestä. Tavarantilaaja jakoi saapuneet tavarat ja hoiti tilityksen, näin oli osuustoiminnan siemen kylvetty.

Tämä ei kauan kuitenkaan kuluttajia tyydyttänyt, ja niinpä lokakuun 30 p:nä 1904 herätettiin Klubin kokouksessa kysymys osuuskaupan perustamisesta paikkakunnallemme. Kysymystä selvittämään saapui Pellervo-seuran konsulentti Torvelainen marraskuun 4 p:nä 1904 ja hänen esityksestään päätettiin perustaa osuuskauppa Tervakoskelle. Neuvottelut Hunnelinin kanssa aloitettiin hänen tavaravarastonsa ostamiseksi, sekä käännettiin yhtiön johdon puoleen kaupapaikan saamiseksi. Hunnelin oli suostuvainen myymään tavaravarastonsa perustettavalle osuuskunnalle, ja yhtiö antoi luvan

harjoittaa kauppa samassa huoneistossa, missä se oli ennenkin ollut.

Koemerkinä liikkeen perustamiseksi toimeenpantiin ja ilmoitautui siihen tarpeellinen määrä jäseniä. Hyväksyttiin liikkeen ensimmäiset säännöt sekä valittiin hallitus hakemaan säännöille vahvistusta. Sääntöjen vahvistus ja muut alkutoimet veivät kuitenkin aikaa niin, että liike voitiin osuuskunnan laskuun avata huhtikuun 15 p:nä 1905.

Jokainen, joka muistaa alkuperäisen liikehuoneiston, tietää, että se oli pimeä, pieni ja kaikinpuolin sopimaton kauppa- paikka. Siinä kauppa kuitenkin toimi ensimmäiset yhdeksän vuotta, eikä vallan huonolla tuloksella. Ostajakunnan lisääntyessä kauppa kuitenkin kävi ahtaaksi, ja niinpä harkitus 1913 lopussa kääntyi yhtiön puoleen uuden liikehuoneiston saamiseksi. Yhtiö olikin tähän suostuvainen sekä antoi 1914 hajottaa vanhan „Leirin” ja rakensi sen paikalle nykyisen liiketalon, johon kauppa muutti lokakuussa 1914. Väliajalla kauppa toimi Keila- huoneessa. Nyt oli kauppa saannut ajanmukaisen liikehuoneiston, joka tyydytti sen tarpeet parikymmentä vuotta. Koko talo ei kuitenkaan ollut osuuskaupan hallussa, vaan asui sen toisessa päässä kartanon seppä ja puuseppä. Kun liike suunnitteli erillisen kangasosaston perustamista, käännettiin uudelleen yhtiön puoleen koko talon saamiseksi kaupan haltuun. Yhtiö suostui tähänkin ja antoi poistaa alakerrassa olleen väliseinän, jolloin syntyi se liikehuoneisto, jonka nyt näemme käytännössä. Ruokatavaraosasto alakertaan avattiin 1930. Sitä ennen myytiin tuoreita ruoka-aineita ainoastaan pienessä määrässä muun liikkeen yhteydessä.

Liikkeenhoitajia osuuskaupassa on ollut 7: F. O. Wallenius 1 vuoden, K. V. Saarinen 5 ja puoli vuotta, K. Seppälä puoli vuotta, V. Matrila 7 ja puoli vuotta, A. Laitinen 3 ja puoli vuotta, P. Törmi 16 vuotta ja H. Josefsson vuodesta 1938 lähtien.

Esitelmöitsijä luetteli joukon numeroita valaisten myyntiä ja voittoa, mutta

tilanahtauden vuoksi rajoitumme mainitsemaan vain, että myynti vuosina 1905 — 1909 oli mk. 575 777:— ja 1940 — 43 mk. 22.578 090:—. Nousu ei kuitenkaan ole niin valtava kuin se numeroissa näyttää, sillä markan arvo on tämän ajan kuluessa huomattavasti laskennut.

KUSTAA SINIVUORI
70-vuotias.

T. k. 24 p:nä täyttää uuniseppä Kustaa Enok Sinivuori 70-vuotta.

Herra Sinivuori tuli yhtiön palvelukseen jo toukokuun 1 p:nä 1887, ja lukemattomat ovat ne uunit ja konealustat, jotka hän tänä pitkänä aikana on rakentanut sekä tehtaam alueella että ympäristössä. Uutterana ammattityömiehenä ei häneltä ole riittänyt aikaa kylän yleisiin rientoihin, mutta aikaisempina vuosina kuului hän kuitenkin osuuskaupamme hallintoon ja palokuntaan.

Tämän vuoden maaliskuun alussa siirtyi herra Sinivuori eläkkeelle ja asuu hän nyt maatilallaan Alastarolla.

— HUVITILAISSUUS TIEDESSA. Taiteilija Aku Käyhkön kiertue aikoo tulla Tervakoskelle marraskuun 26 p:nä esittämään huvinäytelmän „24 tulipunaista ruusua”.

— Raittiusviikon vietto Tervakoskella. Tervakosken Seurahuoneeseen oli perjantai-iltana, tk. 13 p:nä kokoontunut alun toistasataa henkeä kuulemaan raittiusviikon viestiä. Esitelmöitsijä N. Taurivuo alleviivasi, ettemme saa antaa tuhon tulla sisältäpäin — emme saa antaa väkijuomain yllättää itseämme suurilla lupauksillaan, sillä heikentyminen tällä hetkellä on isänmaan petosta, josta jokainen kannamme raskaan vastuun. — Yhteislaulujen jälkeen esitettiin elokuvia, jotka varmaan ainakin läsnäolleille nuorelle väelle jättivät mielihyvän kuvia raittiin, terveen elämän tärkeydestä.

SUOMEN PUNAISEN RISTIN

SOTAORPOJUHLA

Tervakosken Seurahuoneessa tänään lauantaina klo 19,30

OHJELMA:

Torvisoittoa
Tervehdyssanat
Yhteislaulua
Puhe Rva Suoma Rentola S.P.R:n sotakummivaliokunnasta.

Trio
Yksinlaulua Oopperalaulaja Usko Kantola
Säestää Rouva Asikainen.

Väliläike

Torvisoittoa
Yhteislaulua
Tanssiesityksiä Tanssijatar Liisa Tuomi.
Säestää Rouva Asikainen.

Mieskuoro
Yksinlaulua Oopperalaulaja Usko Kantola.
Säestää Rouva Asikainen.

Tanssiesityksiä Tanssijatar Liisa Tuomi.
Säestää Rouva Asikainen.

Yhteislaulua
Tanssia.

HÄMEEN SANOMAIN
tilauksia v. 1945 ottaa edelleen vastaan
Emil Jokinen.

— V. P. K:n yleinen kokous viime sunnuntaina pidettiin sankarihautauksen jälkeen. Hallinnon puheenjohtaja P. Kinoksen avattua kokouksen loi hän lyhyen silmäyksen toimintavuoteen. Tämän jälkeen omistettiin hiljainen hetki kaatuneille V. P. K. jäsenille. Kokoukselle valittiin puheenjohtajaksi paloveteraani R. Helle ja sihteeriksi A. Heinonen. Erovuoroiset hallinnon jäsenet: M. Syrjänen, L. Syrjänen, E. Rinne ja Hj. Mustonen valittiin uudelleen 2-vuotiskaudeksi. V. Uutun esittäessä päteviä syitä myönnettiin hänelle ero ja tilalle valittiin A. Heinonen. Tilintarkastajiksi valittiin edelleen R. Helle ja O. Kiipinen sekä varalle L. K. Lehmussaari. Maksavien jäsenten vuosimaksuksi päätettiin mk. 100:— ja saa jäsenkortteja lunastaa rahastonhoitaja M. Forsmanilta. Keskusteltiin V. P. K:n sisäisistä asioista, jolloin todettiin m. m. V. P. K:n seuranneen aikaa ja olevan valppaana ja valmiina toden tullen. Seurasi palkintojen jako 17. 9. 44 pidetystä hälyytyskilpailusta sammutusryhmien kesken. Mainitun kilpailun voitti sammutusryhmä n:o 2 ryhmänjohtajanaan Hj. Mustonen. Kokoukseen oli saapunut runsaasti V. P. K:n jäseniä, ja vallitsi kokouksessa, kuten tavallisesti, rehti palokuntalaishenki, jonka mielihyvien totesi myöskin

J a m u.

TERVAKOSKEN KLUBIN
Elokuvateatteri
esittää
sunnuntaina ja maanantaina klo 19,30
Suomen Filmitoimiston
elokuvan
Vaivaisukon
morsian
Kielletty lapsilta.

Etelä-Janakkalan Osuuskassan
varsinainen sääntöjen määräämä

syyskokous

pidetään Tervakosken Maatalouskonttorissa keskiviikkona marraskuun 23 p:nä -44. klo 18.

Kokouksessa käsitellään sääntöjen määräämät asiat.

Tervakoskella 10. 11. 1944.

Hallitus.

— Nopeata toimintaa Rengossa. Viime viikon Rengon tiedonannoissa luimme ilmoituksen, jossa sanotaan: „Tämän kuun aikana kuudennen kerran kantava lehmä”. Ei Rengossa lihanpuuttata ole, kun vasikoita syntyy samalta lehmältä kuudesti kuukaudessa.

Tervakoski 1944.

Tervakoski Osakoyhtiön Kirjapaino.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 47.

LAUANTAINA MARRASKUUN 25 p:nä

1944.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

PÄÄTOIMITTAJA G. A. GRÖNDAHL.

TILAUSHINTA: 20.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 50 p. mm.

Viikkolista:

Tohtori Oikarinen vastaanottaa potilaita Tervakosken Siduhuoneessa joka keskiviikko klo 1—15.

Hammaslääkäri tohtori Castrén vastaanottaa potilaita Siduhuoneessa tiistaisin klo 8.30—12.

Lääkkeiden myynti ja siteitten muutto suoritetaan Siduhuoneessa arkipäivisin klo 11—12.30.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimena arkipäivinä 8.30—10.45, 11.15—12 ja 15—17 sunnuntaisin 11.30—12.30.

Junien kulkuvuorot:

Riihimäeltä lähtevät junat:

Etelään: 5,44, 7,04, 7,52, 8,12, 9,40, 11,55, 16,04, 16,25, 17,55, 18,30, 21,13, 21,54.

Itään: 9,30, 9,50, 13,40, 17,10, 21,44, 23,10, 1,18.

Pohjoiseen: 9,39, 13,00, 13,57, 19,12, 21,25.

Ryhtylästä lähtevät junat:

Etelään: 8,45, 17,57, 21,13

Pohjoiseen: 7,14, 9,53, 19,25,

Helsingistä: 7,00, 7,30, 8,20, 12,10, 12,35,

Riihimäelle: 8,49, 9,19, 9,34, 13,32, 13,51,

Helsingistä: 13,10, 15,00, 17,05, 19,50, 20,08,

R:mäelle: 14,59, 16,49, 18,54, 21,13, 21,29,

Helsingistä: 21,00, 23,30

R:mäelle: 22,45, 0,52.

KIRKOLLISIA UUTISIA.

Sunnuntaina pyhäkoulu klo 9.

Jumalanpalvelus klo 10.

Tiistaina merimieslähetyspiiri rva Nystedtön luona klo 19.

Keskiviikkona seurat kerhosalissa klo 19.30.

Torstaina hartaustilaisuus Vähikkälän koulussa klo 19.30.

ILOSANOMA TERVAKOSKEN LAPSILLE.

Iloisen ja virkistävän sunnuntai-ilta-päivän saavat pienokaisemme ja vanhempikin väki viettää Seurahuoneessa 10. 12. 44 lastenjuhlassa, joka pidetään oikein vanhan hyvänajan tyyliin. Juhlan järjestäjät panevat parastaan keksikseen kaikenlaista hauskaa ja yllättävää, niin että lasten silmät ilosta loistaisivat heidän omassa juhlassaan. — Seuraavassa Kaiussa palaamme tarkemmin asiaan.

SUOMEN PUNAISEN RISTIN JUHLA.

Ripeästi toimiva Mannerheim-liiton Tervakosken osasto oli viime lauantaiksi järjestänyt yleisölle tilaisuuden kokoon-tua juhlaan, josta kertyneet varat tulevat tasoittamaan monen sotaorvon vaikeata elämää. Tämä nykyään niin tähdeläinen asia olikin kerännyt yleisöä Seurahuoneen kauniisti koristetun salin aivan täpö täyteen.

Juhla alkoi torvisoittokunnan reippailla esityksillä, jonka jälkeen rva Leh-tonen lausui tervehdyssanat. Puhujaksi oli S. P. R:n sotakummivaliokunnasta saapunut rva Rentola. Kauniilla ja yimekkäillä sanoilla muistutti hän meitä velvollisuudestamme sotaorpoja kohtaan, joilla on oikeus odottaa meitä apua ja tukea. Myöskin trio esiintyi tunnetulla taidollaan. Illan vetonumeroina saimme tutustua kahteen pääkaupungin näyttämöillä esiintyvään tähteen. Ensiksi esiintyi oopperalaulaja Usko Kantola, joka komealla äänellään lauloi tuttuja säveliä tunnetuista opereteista. Innokkaat suosiosoitukset osoittivat, ettei hänen laulunsa kaikunut kuuroille korville. Miellyttävä tuttavuus oli myöskin näyttelijätär Liisa Tuomi. Yleisön suureksi ihastukseksi tanssi hän ensiksi mustalais-tanssin ja esiintyi sitten veikeänä, laulavana ja tanssivana tyrolilaisyttönä. Näillä tansseillaan tempasi hän katselijat täydelleen mukaansa, mutta „ei makeeta mahan täydeltä”, ja niin loppuivat nämäkin esitykset liian pian, Mieskuoro lauloi muutamia lauluja hra Hammarin heiluttaessa tahtipuikkoa. Ohjelman välipaloina laulettiin innolla yhteislauluja.

Ja lopuksi — niin sitten alkoi se kauan odotettu tanssi. Mutta kuinka nopeasti se tunti vierähtikään, ja tämä onnistunut juhla oli lopussa. Punaisen

Ristin toimiessa juhlan järjestäjänä olemme tottuneet odottamaan, että ohjelma on täysipainoista ja nautittavaa, emmekä siinä pettyneet nytkään.

NÄKÖKULMASTA KATSOEN.

Olemme taaskin kerran päässeet erääseen rajaan saakka, nimittäin syksyyn. Koleasta synkkyystään huolimatta tämä vuodenaika tuo kuitenkin eräänlaisia uutta eloa olemassaoloomme. Syksyhän on se vuodenaika, jolloin niin sanottu sisätoiminta herää kesäunestaan. Varsinkin tänä syksynä, kun rintamamiehemme palaavat taas tähän oikeaan, kaipaamaansa ympäristöön, luulisi kaikenlaisen sisätoiminnan muodostuvan erittäin vilkkaaksi.

Mutta — ja kiusallinen „mutta” se onkin — sisätoiminnan yhteydessä esiintyy eräänlaisia epäkohtia, joiden harkitsemista suosittelisin hiukan jokaiselle, ennenkuin esirippu nostetaan alkavana toimintakautena. Tarkoitin omaa esiintymistämme esimerkiksi jossakin sisäjuhlassa tai paremmin sanottuna yleisön suhtautumista esiintyjiin ja kanssaihmiisiin.

Kuinka masentavalta ja kiusalliselta mahtanee tuntua puhujasta, laulajasta, näyttelijästä, soittajasta tai lausujasta, kun yleisö salissa kohisee niin, ettei hänen äänensä tai esityksensä kuulu mihinkään läpi sorinan. Varmasti ei kukaan — ei paraskaan taiteilija — pysty antamaan parastaan sellaiselle yleisölle. Eikä sellainen yleisö itsekään kykene mitään vastaanottamaan. Ei edes joku yksilö, joka itse istuu hiirenhiljaa, hyödy mitään, sillä muut pilaavat häneltä mahdollisuudet siihen.

Tämän ikävän ilmiön parantamiseksi löytyy kuitenkin niin tepsivä lääke, ettei parempaa saata ajatellakaan. — Se on: suu kiinni!

Ei löydy niin halpaa, hienoa tai korkeaa henkilöä, ettei tähän pystyisi — ellei ole henkisesti vajavainen.

Oman etumme vuoksi, kanssaihmis-temme iloksi ja kohteliaisuudesta esiin-tyjiä kohtaan päättäkäämme siis, että tästä lähtien hillitsemme kieleemme, hermomme sekä levottomat jalkamme juhla-hetkiemme ajaksi.

Oka.

— „24 TULIPUNAISTA RUUSUA” tulemme talvipakkasesta huolimatta näkemään huomenna illalla Seurahuoneessa, jossa johtaja Aku Käyhkön kiertue esittää kirjailija Aldi Benedettin kolminäytöksisen komedian yllämainitulla nimellä. Kiertueeseen kuuluu sellaiset tunnetut tekijät kuin johtaja Käyhkö itse, näyttelijät Eli Ranta, Sirkka-Liisa Rannikko ja Kauko Käyhkö.

Näytelmä rakentuu älykkääseen ja nasevaan vuorokeskusteluun, josta ei puutu huumoria ja hilpeyttä.

Vaikkakin huvitilaisuuksia tähän vuodenaikaan on runsaasti tarjolla, on yleisön syytä erikoisesti kiinnittää huomionsa tähän ensiluokkaiseen teatteritilaisuuteen.

PADON SYYSOIMINTAA.

Kun allekirjoittaneen mielestä Padon syysoiminta on ollut ainakin jossain määrin sellaista hiljaiseloa, tavoitimme seuran puheenjohtajan hra Kinoksen ja kyselimme häneltä seuran lähiajan ohjelmaa. „Ei meillä niin hiljaista ole kuin se ehkä sivullisesta näyttää, kyllä meillä on yhtä sun toista kiikarissa. Olemme ajatelleet — ilman ja sään nyt muuttuesa kuivemmiksi järjestää m.m. suunnistautumiskilpailut. Myös voimisteluharjoitusten, sekä miesten, että naisten säännölliseen käyntiin saamiseksi on tehty työtä, joskin johtajakysymys kummassakin tapauksessa on vielä hieman kivistänyt, mutta selvinevät nekin lähiaikoina”. Kyselimme vielä onko mitään mahdollisuutta seuralla järjestää tänä vuonna niin suuren suosion saannutta Padon pikkujoulua. Saimme vastauksen: „Vanhusten juhla kyllä järjestetään, mutta vähän toisessa muodossa kuin aikaisemmin.

X.

— Tyttökerhot maanantaina klo 18 ja torstaina klo 19.

— Suomen Valtion v. 1939 palkintolainaobligatioita vaihdetaan marraskuun aikana tämän vuoden vastaaviin obligatioihin. Ensimmäistien marraskuun arvonnain voittoluettelo nähtävänä H. Wittingillä.

Rakkaamme jääkäri Eino Ensio Kiviharju

synt. Karijoella 1.5. -25. Kaatui pohjoisrintamalla 7.11. -44.

Kaunista muistoasi kaivaten:

Toini, Jalmari ja Liisa
Vallin.

Kasvattiäiti perheineen.

Voi kultainen Einomme,
et tule enää koskaan luoksemme.

NUORTEN TALKOOT.

Työnjuhla, jota tänään marraskuun 25 p:nä vietetään Seurahuoneessa, alkaa klo 16. Ohjelmassa on torvisoittoa, talkoolaisten esityksiä, kultamerkkien ja palkintojen jako y. m.

Tervetuloa!

Punaisen Ristin järjestämä

KIERTOKORI-OMPELUILTA

pidetään tiistaina 28. 11. klo 19 Pikkukirkon kerhosalissa. Runsas osanotto toivottavaa.

Teeleivät mukaan.

TERVAKOSKEN MYLLY

ei jauha ensi viikolla niinkuin tavallisesti lauantaina, vaan sen sijaan perjantaina jouluk. 1 p:nä.

KADOTETTU yleisostokortti nimellä Veli Kujasalo. Löytäjää pyydetään ilm. puh. n:o 130 tai Hokkasen huvilalle. „Palkkio”

LOTTAKÄSITYÖT tuotava viipymättä
Taina Nervalalle.

HOKKARIT n:o 37 myytävänä
Unto Lehmussaarella.

KADOTETTU.

Lauantai-iltana putosi Vähikkälän tielle Tervakosken ja Niemelän sillan välille harmaa oravakaulus. Rehelliä löytäjää pyyd. palautt. se palkkiota vastaan Tervakosken Osuuskauppaan.

ILMOITUS.

Vielä perimättä olevat mottihakkuu-annokset saatavissa Kansanhuollon toimistosta.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Elokuvateatteri

esittää

maanantaina klo 19,30

Suomen Filmitoimittajien
elokuvan

Suurin voitto

Helena Kara — Eino Kaipainen

Lisänä

FINLANDIAKATSAUS.

Kielletty lapsilta.

TEATTERIKIERTUE AKU KÄYHKÖ
esittää

Tervakosken Seurahuoneessa
sun.untaina marrask. 26 p:nä klo 19.

„24 tulipunaista ruusua”

3-näyt. komedia, kiri. Aldo de Benedetti.

Pääsyliput: 50:—, 40:— ja 30:—

Ennakolta hra P. Pajuselta.

Etelä-Janakkalassa toimivat yhdistykset, Janakkalan kunta ja Tervakoski Osakeyhtiö järjestävät sunnuntaina joulukuun 3 p:nä klo 13 tehtaalla paperisalissa etelä-janakkalaisille kotiinpaluun johdosta

Tervetuliaisjuhlan

johon henkilökohtaisesti tullaan kutsu-maan

v. 1944 kotiutetut sotilaat,

v. 1944 kotiutetut työvelvolliset,

(linnoittajat) ja invalidit, kaikki vaimoineen tai morsiamineen.

Sisäänkäynti on järjestetty pakkahuoneen kautta, jonka ovet avataan klo 12,15.

Siltä varalta, että henkilökohtainen kutsu osoitteenmuutoksen johdosta tai jostakin toisesta syystä ei tavoitaisi kaikkia asianomaisia julkisuuteen, pyydetään yllälueteltuihin ryhmiin kuuluvia, jotka eivät ole kutsua saaneet, ystävällisesti saapumaan juhlaan.

Otan vastaan tilauksia VAPAA SANA ja VAPAA POHJOLA lehtiin y. m. Samalla voit seurata kirjoitusta: „Sairas sähkömies ja itsevaltiat sähkömestari.”

S. Anttila, Tervakoski.

Tervakoski 1944.

Tervakoski Osakeyhtiön Kirjapaino.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 51.

LAUANTAINA JOULUKUUN 23 p:nä.

1944.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

PÄÄTOIMITTAJA G. A. GRÖNDAHL.

TILAUSHINTA: 20.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 50 p. mm.

Viikkolista:

Tohtori Oikarinen vastaanottaa potilaita Tervakosken Sidenuoneessa joka keskiviikko klo 1 — 15.

Tervakosken Postitolmisto pidetään avoinna a kipsävinä 8,30 — 10,45, 11,15 — 12 ja 15 — 17 sunnuntaisin 11,30 — 12,30

Junien kulkuvuorot:

Riihimäeltä lähtevät junat:

Etelään: 5,44, 7,04, 7,52, 8,12, 9,40, 11,55, 16,04, 16,25, 17,55, 18,30, 21,13, 21,54.

Itään: 9,30, 9,50, 13,40, 17,10, 21,44, 23,10, 1,18.

Pohjoiseen: 9,39, 13,00, 13,57, 19,12, 21,25.

Ryhtylästä lähtevät junat:

Etelään: 8,45, 17,57, 21,13.

Pohjoiseen: 7,14, 9,53, 19,25,

Helsingistä: 7,00, 7,30, 8,20, 12,10, 12,35,

Riihimäelle: 8,49, 9,19, 9,34, 13,32, 13,51,

H: singistä: 13,10, 15,00, 17,05, 19,50, 20,08,

R: mälle: 14,59, 16,49, 18,54, 21,13, 21,29,

H: singistä: 21,00, 23,30.

R: mälle: 22,45, 0,52.

KIRKOLLISIA UUTISIA.

Sunnuntaina jouluaaton hartaustilaisuus klo 17. Yksinlaulua esittää neiti Aune Autio.

Joulupäivänä varhaisjumalanpalvelus klo 7. Naiskuoro laulaa.

Joulujuhla kirkossa klo 18. Puhujina past. A. Koskivirta ja A. Laasio. Yksinlaulua esittää kantt. T. Kaivola ja sellonsoittoa herra E. Englund.

Tapaninpäivänä jumalanpalvelus klo 10. Saarnaa Antrean kirkkoherra, rov. Kunnala.

Hartaustilaisuus Vähikkälän koulussa klo 13.

— KUOLLUT. Keskiviikkona jouluk. 20 p:nä kuoli täällä sydänhalvaukseen rouva Emma Saloranta.

Rouva Saloranta oli syntynyt 11. 7. 1872 ja astui jo 15 vuotiaana yhtiön palvelukseen ollen erilaisissa tehtävissä ja siirtyi v. 1919 vakinaiseksi lumpunrepijäksi, jossa hän toimi vuoteen 1934 ja siirtyi sitten eläkkeelle.

Vainajaa jäi lähinnä suremaan täysikäiset lapset perheineen.

Kodin joulu.

Tuntuu edessä olevaa Suomen joulua ajatellessa siltä, että se aivan erikoisesti on nyt kodin joulu. Onhan sota jo monena vuonna siinäkin suhteessa lyönyt leimansa tavalliseen menoon. Joulu on ollut jaettu joulu, korsun ja kodin joulu. Nyt he, jotka jo kauan olivat poissa, ovat palanneet, he, joiden paikka siellä kotipiirissä monena jouluna oli tyhjä, tulivat takaisin. He tulivat jouluksi kotiin. Ja monella varmaan siinä on ollut suurimman joulutoiveen täyttymys. Nyt saadaan viettää kodin joulu.

Mutta ei kodin onni ole vielä siinä, että isä tai veli tai poika palasi. Moneltahan jäi palaamatta. Se yksi paikka on edelleen tyhjä. Ei tulekaan enää takaisin, ei jouluksi kotiin. Kodin onni riippuu siitä hengestä, mikä siellä vallitsee. Kun palasit veljeni sodan retkiltä, millaisen hengen toit mukanaanasi? Kun avasit monen vuoden jälkeen kotisi oven, millaisen mielen siellä tapasit? Kerran sanottiin teille kahdelle vihkiähtäjänsä: „Ennen kaikkea antakaa Kristuksen tulla kotinne. Hänen Henkensä asukoon teidän sydämissänne, että te olisitte rakkauteen juurtuneet ja perustuneet”. Onko näin ollut? Kotimme, niin koko kansamme onni riippuu siitä, saako Kristuksen henki; todellisen rakkauden henki hallita meitä.

Suomen joulu onkin kodin joulu aivan erikoisesti nyt siksi, että Jeesus Kristus pyrkii koteihimme, Hänen Henkensä pyrkii uudistamaan kaikkea yhteiselämäämme. Juuri kotiemmekin kohdalle voi soveltaa Hänen sanansa: „Katso, minä seison ovella ja kolkutan; jos joku kuulee minun ääneni ja avaa oven, niin minä käyn hänen tykönsä sisälle ja aterioitsen hänen kanssaan, ja hän minun kanssani”.

Ellei Kristus saa tulla meille, ei meillä todellista joulua olekaan. Ilman Kristusta on vain joulun ulkonainen muoto, mutta sisällys puuttuu. Joulu on aina vain siellä, missä Jeesus syntyy. Todellista jouluiloa on ilo Jeesuksesta. Joulun siunans on vain siellä, missä Jeesuksen henki herättää rauhan ja rakkauden mieltä keskinäiseen elämään. Sellaista joulua tarvitsemme. Sitä tarvitsee kansamme, rauhan ja rakkauden mieltä. Sen puuttuessa elämä on kylmää ja kovaa.

Kristus on liikkeellä. Saako Hän tulla sinun kotiisi? Hän ei tahdo vain antaa sinne lahjojaan, vaan tulla itse sinne asumaan pysyväisesti. Ulkonaiset antimet ovat käyneet joulu joululta niukemmiksi, mutta „Jeesus Kristus on sama eilen ja tänään ja iankaikkisesti”. Ja ehkä on tämä ulkonaisten joulumahdollisuuksiemme vähentyminen ollutkin välttämätöntä, jotta luonamme paremmin olisi tilaa joulun Herralle.

Kristus vain voi meidän kaipuunme tyydyttää ja täyttää sisimpämme rauhalla ja ilolla, vieläpä niin, että siitä riittää lähimmäisellekin. Herran tahtohan onkin myös se, että emme eläisi vain itsellemme, vaan että näkisimme myös lähimmäisemme ja häntä palvelisimme, niinkuin Kristusta itseään. Jos nyt meidän sydämessämme ja kodissamme asuu Kristuksen henki, rauhan, rakkauden ja ilon henki, niin se sieltä siirtyy myös ympäristöön, lähimmäisenkin elämään.

Näin kodin henkeä vaalimalla rakennamme myöskin koko yhteiselämää. Kodin oikea joulu, sellainen, missä Jeesukselle Kristukselle on valmistettu sijaa, koituu siunaukseksi koko kansalle. Emmekö rukoilisi, että Suomen joulu nyt sellaiseksi muodostuisi?

„Autuas kansa, kaupunki,
Kuhunka Jeesus tulee.
Siell' aina rauha, rakkaus,
Miss' Jeesuksen on asumus”.

Aarne Laasio.

— „VIIPURIN TOVERIT” eli „TALIKKALAN URHEILIJAT” olivat toissa perjantai-illaksi lähettäneet paikkakunnallemme vlihdytyskiertueen.

Avajaispuheen piti ja kuuluttajana toimi tunnettu filmitaiteilija Tauno Majuri. Piano- ja haitariniekkä Kauko Tekonen oli toiminnassa koko illan soittaen sooloja sekä pianolla että hanurilla ja säästään sekä laulajatar Pirkko Hurmea että tassijatarta Signe Sunia, joka esitti kolme viehättävää tanssia. Erkki Kivistö kertoi erinomaisella taidolla humoristisia juttuja. Illan huippu olivat Talikkalan taitovoimistelijat Olli Lehtinen ja Yrjö Irjanne, jotka äskettäin esiintyivät peperisalissa „Kotiuttamisjuhlassamme”, mutta joita mielellään katselisi toistamiseen. Heidän voimistelunsa on niin pitkälle kehitynyt, että ihmetellä täytyy. Heidän vaikeat liikkeensä, jotka ovat vaatineet vuosien ankaraa harjoitusta, sujuvat katselijain silmissä kuin leikkiä vain.

Ilta päättyi tunnin tanssiin.

— 70 vuotta täyttää täällä joulupäivänä rva Anna-Liisa Laitio.

— Avioliittoon vihitään tänään puhelinasentaja Paavo Saloranta ja konttoristi, neiti Taimi Jokinen molemmat Tervakoskelta.

KIITOS.

Tervakosken Padolle meille järjestetystä pikkujoulujuhlasta ja Tervakoski O. Y:lle siellä antamasta joululahjasta pyydämme lausua sydämellisen kiitoksemme.

Rauhalan Eläkevanhukset.

KIITOS.

Lausun vilpittömät kiitokseni Tervakoski O. Y:lle perheelleni saamasta reservipalkasta.

Helsingissä 18. 12. -44.

Yrjö Laine.

— KAIKKI maksamattomat, kuten antokuljetus-, poltto-, puu-, maanvuokra- y. m. laskut on maksettava konttoriin tämän vuoden aikana.

Tervakoski Osakeyhtiö.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Elokuvateatteri

esittää

lauantaina ja Tapaninpäivänä klo 19,30
elokuvan

Kuumetta

Tino Rossi

Lisänä

FINLANDIAKATSAUS.

Kielletty lapsilta.

SITÄ HENKILÖÄ, joka 16. 12 -44 klo 12 otti väärän potkukelkan osuuskaupan edestä, kelkassa kirjaimet L. L., pyydetään se heti vaihtamaan omaansa allekirjoittaneen luona.

Lyyli Lehmuusaari

KÄSIPALLO-

harjoitukset ovat säännöllisesti joka keskiviikko alkaen klo 18,30. Sauna päälle.

Tervakosken Pato.

KAIKKIA hiihdon harrastajia pyydetään saapumaan joukolla hiihtoradan perkaukseen Tapaninpäivänä klo 10. Kokoontuminen keilahuoneella. Työkalut mukaan.

Tervakosken Pato.

NEUVOTTELUKOKOUS.

Niitä sotapalvelusta suorittaneita Tervakoski Osakeyhtiön palveluksessa olevia miehiä, joita kiinnostavat Yhtiön asevelitontit, pyydetään saapumaan neuvottelukokoukseen Seurahuoneeseen Tapaninpäivänä, 26. 12. 44. klo 13.

Palstatoimikunta.

YHTIÖN LINJA-AUTON

kulkuvuorot joulun aikana ovat seuraavat:
Lauantaina 23. 12.

Tervakoskelta	Riihimäeltä
8,40, 12,00, 17,00	10,00, 14,00, 19,00

Sunnuntaina 24. 12.

Tervakoskelta	Riihimäeltä
8,40, 12,00, 13,15	10,00, 14,00

Tiistaina 26. 12.

Tervakoskelta	Riihimäeltä
8,40, 16,00, 17,30	10,00, 16,45, 19,00

Joulujuhla

PIKKUKIRKOSSA JOULUPÄIVÄNÄ
klo 18.

Puhujina: past. A. Koskivirta
ja A. Laasio.

Yksinlaulua: Kanttori T. Kaivola
Sellonsoittoa: hra E. Englund

Tervetuloa viettämään joululta
sanan ääressä!

HYVÄÄ JOULUA

ja

ONNELLISTA
UUTTA VUOTTA

toivottaa jäsenilleen, invaliidi- ja kaatuneiden aseveljien perheille sekä kaikille asevelityötä tukeneille henkilöille

Tervakosken Seudun
Aseveljet r.y.

Kiittäen hyvästä yhteistyöstä pian päättyvän vuoden aikana toivotamme kaikille arvoisille jäsenillemme ja asiakaillemme

RAUHALLISTA JOULUA
ja

ONNEA VUODELLE 1945.

Tervakosken Osuuskauppari.

ILMOITUS.

Uusien ostokorttien anomuslomakkeita saatavana kauppaliikkeistä ja Kansanhuollon toimistosta. Anomukset jätettävä avonaisessa kirjekuoreissa Kansanhuollon toimistoon tammik. 13 päivään mennessä.

Haluttaessa suurempaa leipäkorttia kuin B on anomukseen liitettävä työnantajan todistus.

Tervakosken Seurahuoneen

vahtimestarin

toimi tarjotaan haettavaksi. Mieluimmin pariskunta, josta molemmat osallistuvat työhön.

TERVAKOSKI OSAKEYHTIÖ.

Hyvää joulua

lukijoilleen ja avustajilleen toivottaa

TERVAKOSKEN KAIKU.

Tervakoski 1944.

Tervakoski Osakeyhtiön Kirjapalno.

TERVAKOSKEN KAIKU

PAIKALLINEN ILMOITUSLEHTI

N:o 52.

LAUANTAINA JOULUKUUN 30 p:nä

1944.

ILMESTYY JOKA LAUANTAI

PÄÄTOIMITTAJA G. A. GRÖNDAHL.

TILAUSHINTA: 20.— VUODELTA
ILMOITUSHINTA: 50 p. mm.

Viikkolista:

Tohtori Oikarinen vastaanottaa potilaita Tervakosken Siduhuoneessa joka keskiviikko klo 1—15.

Lääkkeiden myynti ja sitelitten muutto suoritetaan Siduhuoneessa arkipäivisin klo 11—12,30.

Hammassääkäri tohtori Castrén vastaanottaa potilaita Siduhuoneessa tiistaisin klo 8,30—12.

Tervakosken Postitoimisto pidetään avoimena arkipäivinä 8,30—10,45, 11,15—12 ja 15—17 sunnuntaisin 11,30—12,30

Junien kulkuvuorot:

Riihimäeltä lähtevät junat:

Etelään: 5,44, 7,04, 7,52, 8,12, 9,40, 11,55, 16,04, 16,25, 17,55, 18,30, 21,13, 21,54.

Itään: 9,30, 9,50, 13,40, 17,10, 21,44, 23,10, 1,18.

Pohjoiseen: 9,39, 13,00, 13,57, 19,12, 21,25.

Ryhtylästä lähtevät junat:

Etelään: 8,45, 17,57, 21,13

Pohjoiseen: 7,14, 9,53, 19,25,

Helsingistä: 7,00, 7,30, 8,20, 12,10, 12,35,

Riihimäelle: 8,49, 9,19, 9,34, 13,32, 13,51,

Helsingistä: 13,10, 15,00, 17,05, 19,50, 20,08,

R:mäelle: 14,50, 16,49, 18,54, 21,13, 21,29,

Helsingistä: 21,00, 23,30.

R:mäelle: 22,45, 0,52.

KIRKOLLISIA UUTISIA.

Sunnuntaina jumalanpalvelus pikkukirkossa klo 10.

Uudenvuodenpäivän jumalanpalvelus klo 10.

— 75-vuotta täyttää tänään nti Ida Korpela Lepolassa.

— Kihlauksensa ovat julkaisseet hra Veijo Virtanen Tervakoskelta ja nti Helvi Koskinen Uhkoilasta.

— Kihlauksensa ovat julkaisseet hra Valde Numminen ja nti Martta Komulainen molemmat Tervakoskelta.

— Kihlauksensa ovat julkaisseet hra Martti Kauppinen ja nti Saara Isotalo molemmat Helsingistä.

Mistä apu, ettei mieli masentuisi?

Eikö totta, jos antaa ajatuksille ja tulevaisuuden pelolle vallan, niin mieli masentuu kokonaan ja näkee kaiken aivan toivottoman mustana. Mistä sitten apu? Ei ainakaan olevien olojen katselemisesta, eikä propagandan kuuntelemisesta.

Itselleni valkeni tämä asia vähän ja siksi tekee mieleni siitä toisillekin kertoa.

Kaikkihan me olemme aikoinamme lukeneet Katkismusta, osanneet sitä ulkoakin. Sitä on hyvä vähän kerrata tänä aikana. Siellä on „Isä meidän” rukousten selityksissä sanat: „me rukoilemme tässä rukouksessa, ettei maailma ja oma liha pettäisi ja viettelisi meitä epäuskoon, epätoivoon ja muihin suuriin synteihin”, suuriin synteihin. Miten epäusko ja epätoivo voivat olla suuria syntejä? Nehän ovat aivan luonnollisia, ihmettelin, kunnes minulle selvisi, mitä ne todella tarkoittavat. Epäuskoon ja epätoivoon vaipumisenhan tarkoittaa, että elää, on, ajattelee ja toimii kuin ei Jumalaa olisi olemassakaan. Tottakai on äärettömän väärin olla luottamatta Jumalaan, onhan hän päivästä toiseen meitä kuljettanut ja auttanut.

Nyt on monen mieleen noussut tänä aikana kysymys, jos Jumala on vanhurskas ja oikeamielinen, niin eihän Hän voi sallia kaiken tämän tapahtua. Silloin on paras tehdä täyskäännös, sillä meidän Jumalasuhteemme on silloin ollut perusteellisesti väärä. Me olemme eläneet vain tätä elämää varten ja kuvittelemme, että Jumalankin huolenpito kohdistuu vain tämän elämän tarpeisiin. Meidän on nyt paras lukea raamatusta mitä meille siellä tänä aikana sanotaan. „Kun näitä alkaa tapahtua, niin nostakaa päännne, sillä

teidän vapautumisenne hetki on lähellä”. Kenen vapautumisen? Jumalan lasten. Jumalan lapsiksihan me kaikki olemme kerran kastetut, eri asia on, olemmeko me itse halunneet Hänen lapsinaan pysyä. Ja nyt on niin, ettei Jumalakaan voi hoitaa ja holhota muita kuin omia lapsiaan.

Varmaan on niin, että Hän kaikella tällä ulkonaisella ahdistuksella ja turvatomuuden tunteella kutsuu meitä, koko Suomen kansaa omiksi lapsikseen. Jos Hän sen saa toteuttaa, silloin meille kuuluvat kaikki nuo Raamatun ihanat lupaukset, kuten esim. „Älkää mistään murehtiko, vaan kaikessa saattakaa pyyntönne rukouksella ja anomisella kiitoksen kanssa Jumalalle tietäväksi, ja Jumalan rauha, joka on kaikkea ymmärrystä ylempi, on varjeleva teidän sydämenne ja ajatuksenne Kristuksessa Jeesuksessa”. Silloin meillä ei todellakaan ole syytä masentua, vaan kun epäusko nostaa päätään, me saamme mennä kuin lapsi isän luo ja sanoa: „Taaskaan minä en jaksa, enkä pysty, auta Sinä!” Niinhän meidän omat lapsemmekin tekevät.

Ottakaamme todesta nuo Lutherin sanat: „me saamme lähestyä Jumalaa kuin lapset armasta isäänsä”. Mehän tiedämme, ettei omakaan lapsemme käsittää, miksi isä kurittaa ja kuitenkin hän tarkoittaa sillä lapsen parasta. Nuorena on vitsa väännettävä kotonakin ja samoin on Jumalan tehtävä omille lapsilleen, jos ei hän saa heitä muuten oppimaan, etteivät he elä hetken lapsina, vain tätä elämää varten.

Ja lopuksi muistakaamme nuo joka ajalle niin lohdulliset sanat: „eiilinen on mennyt, huomista ei vielä ole ja tänään auttaa Herra”, tarttukaamme niihin oikein kaksin käsin, niin emme masennu.

K. B.

KIITOKSIA.

Parhaat kiitoksemme kaikille niille, jotka muistivat meitä joululahjoilla.

Saunanhoitaja ja lapset.

Sydämellinen kiitokseni lumpun saunassa kävijöille heiltä saamistani joululahjoista.

Saunottaja.

Lausumme täten parhaat kiitokset kaikille niille, jotka muistivat meitä joululahjoilla.

Postinkantajat:

Maire Salonen. Saima Seuranen. Esteri Olin. Orvokki Nieminen.

Lausumme parhaimmat kiitoksemme saamastamme joululahjasta Sauvalan kartanon tilanhoitajalle.

Sauvalan työläiset.

Pyydän lausua sydämelliset kiitokseni mieheni asetoverille saamastani joululahjasta.

Sally Kurjenmäki.

Parhaat kiitoksemme sotakumminrenkaalle.

Irma, Kielo, Helena ja Jaakko Kurjenmäki.

KIITOS.

Sydämellinen kiitos kaikille niille, jotka ottivat osaa raskaaseen suruumme ja kunnioittivat rakkaan mieheni Juhon joutsensalon muistoa seppelein, kukin ja adressein.

Hilja Joutsensalo ja lapset.

KIITOS.

Täten lausun sydämellisimmät kiitokseni omaisilleni, ystäväilleni ja kaikille niille, jotka muistivat minua lahjoin, adressein ja sähkösanomin sekä niin monella muulla tavalla täyttäessäni 70 vuotta.

Anna-Liisa Laitio.

KIITOS.

Kiitämme sydämellisesti Tervakoski Osakeyhtiön johtoa meille järjestetystä lämminhenkisestä joulujuhlasta sekä saamistamme lahjoista.

Tervakoski O. Y:n eläkevanhukset.

VAPAATA HUOLTOTYÖTÄ HARJOITETTU HÄMEESSÄ 5 VUOTTA.

Avustustoimintaan käytetty 50 milj. mk.

Vapaan huollon Hämeen läänin keskus on nyt toiminut 5 vuotta. Sen toiminta sodasta kärsimään joutuneiden hyväksi on ollut laajaa, kuten seuraavat tiedot osoittavat.

Syksystä 1939 lähtien on läänin keskus käyttänyt avustustoimintaan Hämeen läänin alueella n. 50 milj. mk. Tästä määrästä on annettu siirtoväelle 16,1 milj., reserviläisten omaisille 9,5 milj., sotaorvoille ja muille kaatuneiden omaisille 2,8 milj. sekä muille sodasta kärsimään joutuneille 1,45 milj. mk.

Lisäksi on läänin keskus jakanut pelkästään talvisodan aikana tavaraavustuksia n. 600 autokuormallista. V. 1942 jaettiin n. 35.000 kg elintarpeita sotaorvoille. Kuluvan vuoden Vaateapukeräyksen tuloksena on jaettu vuode- ja liinavaatteita n. 18.000 kpl, pito- ja alusvaatteita n. 68.000 kpl, jalkineita 9000 paria j. e. n.

Aikaisemmin on huolehdittu 12 siirtoväen sairaalasta, ylläpidetty 88 työtupaa. Läänin keskuksen perustamia siirtoväen vanhainkoteja 14 ja niissä yli 300 siirtoväkeen kuuluvaa vanhusta.

Läänin keskuksen toimesta suoritettu Kansanavun keräys on Hämeessä vuosina 1942 — 44 tuottanut 53 milj. mk.

Vapaassa huoltotyössä on Hämeen läänin alueella uhrimielellä ja palkottomasti työskennellyt yli 1500 henkilöä, joiden ansiota suurelta osalta on toiminnan menestyminen.

— Jatkokoulu alkaa tammiukuun 2 p:nä klo 9.

Kiittäen kuluneesta vuodesta toivotamme kaikille asiakkaillemme

ONNEA VUODELLE 1945.

Parturi-Kampaamo „Kutri”.

MIESKUORO.

Ensiharjoitus Seurahuoneessa 2. 1. 45. klo 18.

Kaikki mukaan.

A. Hammar.

ILMOITUKSIA.

TERVAKOSKEN KLUBIN

Elokuvateatteri

esittää

lauantaina ja Uudenvuodenpäivänä klo 19,30

Suomen Filmitieteellisuuden elokuvan

Ballaadi

Maaria Eira — Thure Bahne

Lisänä

FINLANDIAKATSAUS.

Lapsille Uudenvuodenaattona klo 16.

TERVAKOSKEN KLUBI

toimeenpanee Seurahuoneessa

Uudenvuoden vastaanoton

Uudenvuodenaattona klo 20,30.

Ohjelmassa soittoa, vuosikronikka, pakina y. m. sekä

tunnintanssi.

Pääsy: mk. 10:—

KAULAHUIVI löydetty 26. 12. Seuran eteisestä. Perä saa J. Aholta.

YHTIÖN LINJA-AUTON

kulkuvuorot ovat 30. 12. — 1. 1. seuraavat:

Lauantaina 30. 12.

Tervakoskelta	Riihimäeltä
8,40, 12,00, 17,00	10,00, 14,00, 19,00

Sunnuntaina 31. 12.

Tervakoskelta	Riihimäeltä
8,40, 13,00	10,00, 14,00

Maanantaina 1. 1.

Tervakoskelta	Riihimäeltä
16,00, 17,30	16,45 19,00

KÄTILÖ nti A. Myllymäki matkoilla 2. 1. 45. saakka. Virkaa hoitaa Turenin kunnankätilä nti A. Nieminen puh. Turenki 82 116.

Tervakoski 1944.

Tervakoski Osakeyhtiön Kirjapalno.